

**Parlamentul României
Camera Deputaților
Comisia pentru afaceri europene**

București, 22 iunie 2015
Nr. 4c-19 / 408

Domnului **Cristian Adrian PANCIU**
Secretar General al Camerei Deputaților

MT PE BP
[Signature]

Domnule Secretar General,

Vă adresăm rugămintea de a dispune cele necesare pentru introducerea în ordinea de zi a ședinței Camerei Deputaților, prezentarea Raportului pentru anul 2014 al Grupului Parlamentului României pentru combaterea traficului de persoane.

Cu aleasă considerație,

Președinte,

Ana BIRCHALL

[Signature of Ana Birchall]

Coordonator al Grupului
pentru combaterea traficului de persoane,

Angel TILVĂR

[Signature of Angel Tilvăr]

GRUPUL PENTRU COMBATEREA TRAFICULUI DE PERSOANE PARLAMENTUL ROMÂNIEI

20

RAPORT

privind activitatea Grupului
pentru combaterea traficului
de persoane

14

Raportul a fost redactat de

Constantin Mihai BANU (Direcția pentru Uniunea Europeană)

Dan MATEI (Comisia pentru afaceri europene)

Ioana Florina MÎNZU (Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport)

PREFAȚĂ

Valeriu Ștefan Zgonea

Președintele Camerei Deputaților

Ne aflăm în fața celui de al doilea Raport redactat de Grupul din Parlamentul României pentru combaterea traficului de persoane. Încep prin a aduce mulțumiri colegilor deputați și senatori care au făcut posibil ca acest document să fie supus atenției opiniei publice. Este un moment de bilanț - prilej de a evalua într- un mod obiectiv ce am reușit să realizăm până în prezent, care sunt dificultățile și tendințele, cât de mult am reușit să introducem în rol mecanismele de avertizare timpurie pe aceasta temă, dar mai ales ce avem de făcut în continuare în domeniul traficului de persoane.

România, prima țară europeană în care se redactează și prezintă public un astfel de raport în Parlamentul național, este, astăzi locul unde rezultatele luptei împotriva traficului de persoane au devenit cuantificabile. Nici unul dintre aceste lucruri nu ar fi fost posibil în absența unui cadru legislativ coerent și adaptat realităților în dinamica lor. Un alt catalizator al reușitelor l-a constituit abordarea integrată a efortului dedicat prevenirii și combaterii acestui flagel. Practic am dat tributul nostru muncii în echipă, opțiunii de a păstra limite acționale în distribuirea eforturilor diferitelor autorități specializate, dar în același timp evoluând interdependent, stimulând totodată resorturile actorilor neguvernamentali de a ni se alătura.

Activitatea Grupului pentru combaterea traficului de persoane a legitimat practic recunoașterea subsumării acestei realități inventarului de factori care pot determina o vulnerabilitate la adresa siguranței unei națiuni.

Este extrem de important pentru un stat, pentru o administrație, să aibă anticorpi la astfel de posibile amenințări, riscuri sau pericole, să definească și implementeze capacități de avertizare dar și de reacție față de aceste realități. În această logică a fost constituit și Grupul Parlamentului României pentru combaterea

traficului de persoane, structură de care în mod incontestabil mă leagă perioade de afirmare a spiritului inovant și creativ al tânărului parlamentar precum și momente de căutare a partenerilor adevărați pentru reușita acestui proiect.

Deși nu mai coordonez Grupul și am predat ștafeta colegului meu, domnul ministru Angel Tîlvăr, interesul și preocupările în domeniu au rămas la aceleași cote, având satisfacția că am reușit să elaborăm o strategie în domeniu și să impunem abordarea de tip politică publică. Au fost primii pași importanți în lupta împotriva traficului de persoane, în definirea sistemului instituțional și cooperarea activă atât în plan național cât și internațional.

Instituțiile statului și societatea civilă, cu sprijinul important al organismelor și organizațiilor internaționale, și-au unit eforturile fără ezitare pentru a răspunde acestei provocări, atât de dificile.

Colaborarea dintre Grupul parlamentar pentru combaterea traficului de persoane și Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane s-a consolidat și am convingerea că împreună, prin interacțiunea tuturor organismelor și a persoanelor implicate în combaterea acestui fenomen, vom putea să oferim o șansă celor care au căzut victimă traficului de persoane.

Interesul major de a proteja cetățenii României împotriva acestui tip de criminalitate este - și trebuie să fie în continuare - un factor de unitate al clasei politice românești și un catalizator al eforturilor tuturor actorilor instituționali parte a actului de decizie.

Traficul de persoane reprezintă o crimă gravă, dar și un abuz inacceptabil față de drepturile omului, de multe ori săvârșit împotriva unora dintre cele mai vulnerabile persoane, cum sunt copiii sau femeile.

Normele și standardele înscrise în tratatele internaționale cu privire la drepturile omului, în general, și la drepturile copiilor, în special, precum și jurisprudența în materie a tribunalelor internaționale reprezintă un obiect permanent de preocupare pentru noi. România a făcut progrese considerabile în domeniul de referință, dar mai există probleme ce trebuie soluționate adecvat.

Răspunsul la toate aceste provocări nu îl putem găsi în afara unei abordări de tip strategic. Respectând această filosofie au acționat și autorii Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2012-2016 - un document cuprinzător de politici publice în materie. Ea a fost elaborată de Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane în parteneriat cu unitatea de politici publice a Ministerului Afacerilor Interne și cu consultarea tuturor celorlalte instituții cu atribuții în domeniu. Fără a putea fi acuzați de lipsa de modestie, putem susține faptul că Strategia este în prezent, una dintre cele mai avansate strategii naționale din Uniunea Europeană. Ceea ce avem de făcut fără rezerve este să capacităm societatea civilă, organizațiile neguvernamentale, școala și cadrele didactice, și nu în ultimul rând mass - media să contribuie la efortul de promovare a unei solide culturi a prevenției, a capacității de ști să identificăm riscul de a fi victime ale traficului de persoane. Niciun efort nu este prea mare pentru a limita pe cât posibil acest flagel căruia, în plan internațional, îi cad din ce în ce mai multe victime.

Avem datoria să continuăm acest efort, să rămânem cuplați evoluțiilor în materie de la nivel european, să ne pregătim și să expertizăm politicenii dar și staful care operează în acest domeniu, să avem capacitatea de a privi întregul la nivelul securității și stabilității României, să fim conștienți că toate aceste amenințări sau

pericole se află într-o strânsă interdependență, și că de seriozitatea și temeinicia cu care abordăm aceste lucruri depinde legitimitatea și credibilitatea noastră ca instituție democratică.

Urez succes Grupului în activitățile viitoare și la cât mai multe reușite celor care slujesc domeniul asociat efortului de prevenire și combatere a traficului de ființe umane.

Deputat Angel TÎLVĂR

**Coordonator al Grupului Parlamentului României
pentru combaterea traficului de persoane**

Traficul de persoane nu constituie doar o încălcare a drepturilor omului, ci și o atingere adusă demnității și integrității ființei umane, o amenințare la adresa securității individului și a valorilor sociale și morale.

Traficul de ființe umane, ca activitate criminală, dă naștere unor fenomene conexe precum munca ilegală, prostituția, exploatarea sexuală a femeilor și copiilor, traficul de organe, traficul de droguri.

Înțelegerea fenomenului, în vederea combaterii sale, presupune nu numai un instrument de lucru, precum legea, care să reglementeze din punct de vedere penal definirea și incriminarea faptei în sine, ci și o foarte bună cunoaștere a tuturor factorilor care determină existența traficului de persoane. Prevenirea și combaterea diverselor forme ale traficului de persoane a descurajat de multe ori pe cei implicați în traficul internațional de ființe umane, iar presiunea societății civile a determinat guvernele statelor lumii să ia măsuri individuale în acest sens, să regândească strategii regionale și globale de luptă împotriva infracționalității transfrontaliere de acest tip.

Complexitatea fenomenului impune o abordare integrată și multidisciplinară, care să reunească prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, protecția, sprijinul și asistența acordată victimelor, precum și evaluarea politicilor publice în domeniu. Acestea sunt o parte din motivele care au determinat înființarea, în martie 2009, în Parlamentul României a Grupului parlamentar român pentru combaterea traficului de persoane, ca parte componentă a unei rețele europene de luptă împotriva traficului de ființe umane, la nivel parlamentar.

Parlamentul României a fost primul dintre parlamentele naționale ale statelor membre ale Uniunii Europene care a inițiat o procedură menită să contureze parteneriatul și schimbul informațional dintre actorii relevanți din toate sectoarele administrației publice și societatea civilă, în scopul prevenirii și combaterii eficiente a traficului de persoane.

Scopul activității Grupului este reducerea traficului de persoane atât în România, ca țară de origine și tranzit, cât și în Uniunea Europeană, prin sporirea efectelor acțiunilor de prevenție, creșterea numărului de anchete penale și condamnări ale traficanților, optimizarea acțiunilor specifice ale organelor de aplicare a legii, consolidarea sistemelor de gestiune integrată a frontierelor, asigurarea măsurilor pentru protecția victimelor. România a trecut, astfel, de la o atitudine „reactivă” la una „activă”.

Grupul a acționat permanent, încă de la înființare, în sensul imprimării, la nivelul Parlamentului, a unei viziuni pe termen mediu și lung, acționând independent de „politica de partid”. Prin obiectivele și activitățile sale, Grupul a reușit să devină un partener al Guvernului și al societății civile în procesul de elaborare a politicilor publice, în identificarea celor mai bune modalități de implementare a acestor politici și aplicarea lor efectivă.

Activitatea Grupului s-a materializat prin organizarea unor discuții, audieri și consultări axate pe teme esențiale și concrete menite să concentreze informarea pe elemente și zone deficitare. Informațiile și concluziile acestor audieri au constituit sursa primară pentru redactarea prezentului Raport, care identifică axele principale ale sistemului de combatere a traficului de persoane, propune soluții pentru creșterea calității și eficienței mecanismelor instituționale și instrumentelor destinate aplicării măsurilor și pentru conturarea unor politici publice oportune și aplicabile.

Pe lângă aceste consultări, activitatea grupului a constat în organizarea și participarea la conferințe interne și internaționale, vizite și întâlniri la nivel internațional. În acest sens, în contextul cooperării cu Parlamentul European și parlamentele naționale pentru publicarea anuală a unui raport comun privind traficul de persoane, Grupul a propus crearea unor canale de comunicare și organizarea de întâlniri cu omologii din parlamentele naționale și alți participanți cheie la prevenirea și combaterea traficului, precum și cu instituții ale Uniunii Europene și cu alte instituții relevante la nivel internațional.

Pentru țara noastră, combaterea traficului de persoane umane este un imperativ, pentru că acest flagel lasă urme adânci, nu numai asupra celor ce îi cad victime, ci și asupra familiilor, prietenilor și comunităților din care fac parte. Combaterea acestui fenomen nu trebuie să se oprească la eliberarea victimelor și aducerea lor acasă. Pe lângă protecție, reintegrare și asistență socială a victimelor, activitatea de prevenire a acestei agresiuni asupra demnității umane reprezintă un obiectiv extrem de important.

Acțiunea substanțială a Uniunii Europene de combatere a traficului de persoane este susținută de Camera Deputaților din România, care se numără printre camerele parlamentare cele mai active în analiza propunerilor pe această temă și în dialogul informal cu Comisia Europeană, iar Grupul pentru combaterea traficului de persoane are o contribuție majoră în acest sens.

Pe plan internațional Grupul a depus toate eforturile pentru a contribui la buna reprezentare, corecta informare și justa reflectare a eforturilor naționale pentru combaterea traficului, în condițiile în care persistă de mai mulți ani organizarea unor campanii discriminatorii împotriva cetățenilor români aflați pe teritoriul unor state membre ale Uniunii.

Grupul din Parlamentul României și-a propus încă de la înființare să fie un partener activ, eficient și permanent al autorităților și organizațiilor din sfera combaterii traficului de persoane, să ajute la realizarea unui schimb de informații cât mai frecvent, chiar și neformalizat, pentru a conferi acțiunii sale valoarea și viteza de răspuns adecvate la provocările cu care ne confruntăm.

Grupul își propune, pentru anii 2015 și 2016, continuarea activității începute în direcțiile deja consacrate, dar și abordarea unor noi moduri de combatere a fenomenului în sine prin educație și creșterea nivelului de trai.

Raportul pe anul 2014 arată că toate prevederile legislației UE în materie, au fost preluate în legile interne, iar România și-a asumat principalele instrumente internaționale în acest domeniu, iar mecanismele instituționale au fost concepute să funcționeze la standardele din state cu o administrație performantă.

Raportul de față reprezintă sinteza activității depuse, în anul 2014, de Grupul pentru combaterea traficului de persoane din Parlamentul României, fiind al doilea document de acest fel. Este un raport care s-a vrut obiectiv întocmit, menit să ofere o imagine de ansamblu asupra fenomenului traficului de persoane în România și un instrument util poate pentru cei implicați în combaterea acestui flagel.

REZUMAT

Prezentul Raport – raportul pentru anul 2014 – este cel de-al doilea raport publicat de Grupul pentru combaterea traficului de persoane al Parlamentului României.

Înființat în 2009, în cadrul Comisiei pentru afaceri europene, pentru a reflecta atenția acordată de Uniunea Europeană combaterii traficului de persoane, dar și pentru a asigura o participare activă la formularea poziției naționale și la dialogul politic cu Comisia Europeană asupra propunerilor Uniunii Europene în domeniu, Grupul a fost conceput ca structură flexibilă.

Activitatea Grupului urmărește eradicarea traficului de persoane, atât în România, ca țară de origine și tranzit, cât și în Uniunea Europeană, sporirea efectelor acțiunilor de prevenție, creșterea numărului de anchete penale și condamnări ale traficanților, optimizarea acțiunilor specifice ale organelor de aplicare a legii, consolidarea sistemelor de gestiune integrată a frontierelor, asigurarea măsurilor pentru protecția victimelor.

În colaborare cu instituțiile statului cu atribuții în domeniu și cu organizațiile neguvernamentale, Grupul și-a propus identificarea acelor direcții de acțiune care urmează a fi aplicate de către Guvern în vederea prevenirii și combaterii fenomenului de trafic de persoane în România, în Uniunea Europeană și în regiune.

Structura raportului este următoarea: **introducere** succintă (partea I), **istoric** privind Grupul (partea a II-a) și prezentarea **scopului și atribuțiilor** Grupului (partea a III-a); în partea a IV-a sunt expuse pe larg **activitățile** desfășurate de Grup pe parcursul anului 2014 (audieri și consultări, conferințe, vizite și întâlniri - la nivel național și internațional). Partea a V-a prezintă date și informații privind **situația traficului de persoane** în cursul anului 2014, care au fost puse la dispoziția Grupului de către instituțiile și autoritățile publice cu care acesta a organizat audieri și consultări: Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane; Direcția de Combatere a Criminalității Organizate; Centrul de Cooperare Polițienească Internațională; Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism; Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice; Ministerul Afacerilor Externe. Partea a VI-a, care încheie raportul, citează poziții **examine de Camera Deputaților** în cursul anului 2014 asupra unor **inițiative ale Comisiei Europene** cu incidență în domeniul traficului de persoane.

În timp ce cadrul legislativ și instituțional în vigoare al sistemului național dedicat combaterii traficului de persoane este apreciat ca fiind unul adaptat la realitățile prezente, iar Strategia națională în domeniul prevenirii, asistenței victimelor și combaterii traficului de persoane 2012-2016, alături de Planul național de acțiune 2012-2014, urmează principalele instrumente europene și internaționale în materie, deficitul de resurse și insuficiența numărului organizațiilor specializate, în schimb, influențează negativ demersurile de combatere a fenomenului. Se speră și se fac eforturi în sensul ca aceste obstacole să fie depășite într-un orizont de timp cât mai scurt.

LISTA ABREVIERI ȘI ACRONIME

ANITP	Agencia Națională împotriva Traficului de Persoane
BG	Bulgaria
CCPI	Centrul de Cooperare Polițienească Internațională
DCCO	Direcția de Combatere a Criminalității Organizate
DESF	Departamentul pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați
DIICOT	Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
DGASPC	Direcția generală de asistență socială și protecția copilului
ECPA	European Crime Prevention Award / Premiul european de prevenire a criminalității
EMPACT	European Multidisciplinary Platform against Criminal Threats
EUCPN	Rețeaua Europeană de Prevenire a Criminalității / European Crime Prevention Network
Eurojust	Unitatea Europeană de Cooperare Judiciară / European Union's Judicial Cooperation Unit
Europol	Oficiul European de Poliție
GIL	Grupul interministerial de lucru
HG	Hotărâre a Guvernului
IGPF	Inspectoratul General al Poliției de Frontieră
IGPR	Inspectoratul General al Poliției Române
Interpol	Organizația Internațională de Poliție Criminală
JO	Jurnalul Oficial al Uniunii Europene [seria L – legislație; seria C – comunicări și informări]
MAE	Ministerul Afacerilor Externe
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MAPN	Ministerul Apărării Naționale
MNIR	Mecanismul național de identificare și referire a victimelor traficului de persoane
M.Of.	Monitorul Oficial al României, Partea I
OG	Ordonanță a Guvernului
ONG	organizație neguvernamentală
OUG	Ordonanță de urgență a Guvernului
RO	România
SCTP	Serviciul de combatere a traficului de persoane (în cadrul DCCO)
SELEC	Centrul Sud-Est European de Aplicare a Legii / Southeast European Law Enforcement Centre
sem.	semestru

SIE	Serviciul de Informații Externe
s.n.	sublinierea noastră
SRI	Serviciul Român de Informații
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

CUPRINS

I. INTRODUCERE	1
II. ISTORIC	4
III. SCOPUL ȘI ATRIBUȚIILE GRUPULUI	6
III. 1. Scop	6
III. 2. Atribuții	6
IV. ACTIVITĂȚI DESFĂȘURATE DE GRUPUL PENTRU COMBATEREA TRAFICULUI DE PERSOANE ÎN CURSUL ANULUI 2014	8
IV. Tipuri de activități	8
IV.1. Audieri și consultări	8
IV.1.1. Aspecte preliminare	8
IV.1.2. Audierea din 16 septembrie 2014	9
IV.1.3. Audierea din 17 decembrie 2014	10
IV.2. Conferințe	11
IV.2.1. Aspecte preliminare	11
IV.2.2. Conferința europeană „Prevenirea traficului de persoane în scopul muncii forțate - Noi forme de exploatare - Recrutare prin internet” - 20 martie 2014	12
IV.2.3. Conferința internațională „Traficul de persoane – o amenințare la adresa valorilor familiei” - 2 aprilie 2014	13
IV.3. Vizite și întâlniri la nivel internațional	15
IV.3.1. Aspecte preliminare	15
IV.3.2. Vizita la Camera Deputaților a unei delegații a Bundestag-ului (Germania) - 18 septembrie 2014	15
IV.3.3. Vizita la Camera Reprezentanților a Parlamentul olandez a unei delegații a Camerei Deputaților – 1-3 octombrie 2014	15
V. SITUAȚIA TRAFICULUI DE PERSOANE ÎN CURSUL ANULUI 2014	17
V.1. Aspecte preliminare	17
V.2. Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane - Analiză statistică a situației victimelor traficului de persoane identificate în perioada 1 ianuarie 2014 - 30 iunie 2014 în România	17
V.3. Activitatea Direcției de Combatere a Criminalității Organizate	24
V.4. Activitatea Centrului de Cooperare Polițienească Internațională în materia combaterii traficului de persoane	30
V.5. Activitatea Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism	32
V.6. Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice	35
V.7. Ministerul Afacerilor Externe - Contribuția la realizarea obiectivelor specifice din Planul național de acțiune 2012-2014 pentru implementarea Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2012-2016	35
VI. INIȚIATIVE ALE COMISIEI EUROPENE, EXAMINATE DE CAMERA DEPUTAȚILOR ÎN CURSUL ANULUI 2014, CU INCIDENȚĂ ÎN DOMENIUL TRAFICULUI DE PERSOANE	41
VI.1. Aspecte preliminare	41
VI.2. Hotărârea Camerei Deputaților nr. 36/9.09.2014	41

VI.3. Hotărârea Camerei Deputaților nr. 38/9.09.2014	42
VI.4. Hotărârea Camerei Deputaților nr. 39/9.09.2014	42
VI.5. Hotărârea Camerei Deputaților nr. 50/30.09.2014	43
VI.6. Hotărârea Camerei Deputaților nr. 51/30.09.2014	43

LISTA CASETELOR INCLUSE ÎN TEXT

TRAFICUL DE PERSOANE (Strategia națională împotriva traficului de persoane pentru perioada 2012-2016)	1
Descrierea generală a Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2012-2016	3
LISTA instituțiilor publice ai căror reprezentanți urmau a fi audiați în anul 2010 de Grupul parlamentar pentru combaterea traficului de persoane	5
Proiectul european „Labour Trafficking – Fine Tune Responses”	12
Descrierea generală a Grupului interministerial de lucru	36

I. INTRODUCERE

Prezentul Raport este cel de-al doilea raport publicat de către Grupul pentru combaterea traficului de persoane al Parlamentului României¹ (denumit în continuare „Grupul”).

Parlamentul României a fost printre primele dintre parlamentele naționale ale statelor membre ale Uniunii Europene care a inițiat o procedură menită să contureze parteneriatul și schimbul de informații dintre actorii relevanți din toate sectoarele administrației publice și societatea civilă, în scopul prevenirii și combaterii eficiente a traficului de persoane.

„Traficul de persoane constituie o încălcare a drepturilor omului și o atingere adusă demnității și integrității ființei umane, o amenințare asupra securității individului și a valorilor sociale și morale. Acest tip de infracționalitate afectează în mod direct individul, prin impactul pe care îl are asupra unuia dintre drepturile individuale fundamentale, libertatea individuală, societatea suportând, în același timp, influențe negative generate de amplificarea fenomenului corupției, a faptelor antisociale și violente, crearea unor mecanisme criminale care obțin profituri substanțiale din acest tip de activitate, afectând stabilitatea economică și securitatea regională.”

(Strategia națională împotriva traficului de persoane pentru perioada 2012-2016)

Alegerile parlamentare din noiembrie 2012 au modificat structura organizatorică a Grupului, atât în ce privește componența, cât și programul activităților sale.

Urmare alegerii sale în funcția de președinte al Camerei Deputaților, domnul deputat Valeriu Ștefan ZGONEA, inițiatorul și coordonatorul Grupului a delegat coordonarea Grupului domnului deputat Angel TÎLVĂR, președintele Comisiei pentru învățământ, știință, tineret și sport, iar ulterior al Comisiei pentru afaceri europene.

Zece dintre deputații și senatorii membri nu au mai fost aleși în noua legislatură 2012-2016.

Cooptarea formală de noi membri nu s-a putut realiza, dată fiind agenda politică și parlamentară extrem de încărcată, dar mai mulți deputați au participat ca membri *ad-hoc* la acțiunile organizate de coordonator, devenind astfel membri *de facto*. Situația descrisă nu a afectat statutul și rolul Grupului, care a fost și rămâne o structură flexibilă.

Totuși, agenda parlamentară încărcată, cu atât mai mult cu cât 3 dintre deputații ai Grupului sunt președinți ai unor comisii parlamentare, a redus portofoliul de acțiuni, mai ales a celor „din teren”, a sesiunilor de audieri și consultări cu actori – publici și privați – din țară, activitatea tinzând a se concentra asupra unor activități de monitorizare și analiză a datelor și informațiilor culese, cu informarea periodică a membrilor și, eventual, semnalarea unor evoluții care necesită o intensificare a acțiunii parlamentare. O atenție sporită a fost acordată evaluării informațiilor cuprinse în documente de raportare ale unor instituții europene și internaționale.

Ca un plus, s-a reușit o extindere a perspectivei și ariei de acțiune a Grupului, prin organizarea de acțiuni comune și schimb de informații cu instituții și organizații ale societății civile axate pe dimensiunea morală în prevenirea traficului de persoane și în asistența acordată victimelor.

În același timp, colaborarea dintre Grup și Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane (în continuare „ANITP” sau „Agenția”) s-a consolidat, astfel încât toate acțiunile, solicitările de date privind traficul de persoane sau de informații legate de organizarea și funcționarea sistemului național de combatere a traficului de persoane au primit răspunsuri utile. Nivelul de încredere, substanța schimbului de informații, dar și buna comunicare se află la un standard optim, astfel încât se poate afirma că activitatea acestui Grup oferă un model de bune practici în cooperarea interinstituțională.

¹ Primul raport al Grupului a fost transmis Birourilor permanente ale Camerei Deputaților și Senatului la 8 decembrie 2013. Raportul se poate consulta la ședința Birourilor permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului din 9 decembrie 2013 ora 13:00, la adresa: <http://www.cdep.ro/bp/docs/F943274668/Raport%20trafic%202010.pdf>.

Trebuie reamintită contribuția Grupului la reorganizarea instituțională în cadrul executivului, prin trecerea Agenției Naționale împotriva Traficului de Persoane din subordinea Inspectoratul General al Poliției Române în cea a Ministerului Administrației și Internelor. Constituie un motiv de satisfacție faptul că Agenția s-a dezvoltat și că, în acest moment, dispune de capacitatea de a-și îndeplini rolul central în sistemul național de combatere a traficului de persoane.

Trebuie salutăta largă apreciere națională și internațională a Agenției Naționale împotriva Traficului de Persoane, precum și faptul că activitatea sa face ca România să se situeze, la nivel strategic, ca lider regional în sud-estul Europei. În această privință, Parlamentul României, prin Grupul său, a contribuit la consolidarea acestui statut al Agenției.

Este de subliniat că, la 5 decembrie 2014, la Roma, Rețeaua europeană de prevenire a criminalității (în continuare „EUCPN”) a acordat României, prin Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane, locul III și premiul pentru cel mai bun proiect partenerial.

Înființată în anul 2001, prin decizie a Consiliului Uniunii Europene, și reorganizată în noiembrie 2009², Rețeaua europeană de prevenire a criminalității are ca scop facilitarea schimbului de bune practici și promovarea activităților de prevenire a criminalității în statele membre ale Uniunii Europene.

EUCPN organizează anual o competiție pentru câștigarea Premiului european de prevenire a criminalității (ECPA). Fiecare stat membru realizează o selecție a proiectelor de prevenire derulate la nivel național și propune unul singur care să intre în competiție pentru premiul european. Ulterior, la nivelul EUCPN are loc jurizarea propunerilor statelor membre și se decide câștigătorul. Acesta este anunțat în cadrul unei conferințe de bune practici care are loc, de fiecare dată, în luna decembrie.

În anul 2014, tema abordată a fost prevenirea traficului de persoane, iar ANITP a intrat în competiție cu „The NO Project”³, un demers de sensibilizare a publicului larg, care se adresează în special tinerilor, în scopul creșterii nivelului de conștientizare asupra fenomenului traficului de persoane, prin artă, sport, muzică, dans, film, activități educative și medii sociale. Proiectul a avut rolul de a informa, a inspira și a motiva tinerii să răspundă proactiv împotriva traficului de persoane, punându-și la dispoziție talentul, pasiunea și energia pentru a transmite mesaje cu caracter preventiv-educativ.

Proiectul a fost pus în aplicare în baza unui parteneriat public-privat-ONG (primul de acest gen), care a reunit instituții de stat - ANITP, societăți private – BANCPOST și organizații neguvernamentale – ADPARE și e-LIBERARE.

Strategia națională împotriva traficului de persoane pentru perioada 2012-2016 constituie un document cuprinzător de politici publice în materie. Ea a fost elaborată de Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane în parteneriat cu unitatea de politici publice a Ministerului Afacerilor Interne și cu consultarea tuturor celorlalte instituții cu atribuții în domeniu. Strategia este considerată, în prezent, drept una dintre cele mai avansate strategii naționale din Uniunea Europeană. Strategia și planul aferent de acțiune au fost aprobate la sfârșitul anului 2012⁴. Pentru anul 2013, care a reprezentat primul an de implementare a Strategiei, planul de acțiuni prevedea 68 de activități. 7 dintre ele aveau termen de finalizare în 2012, dar absența aprobării formale a Strategiei le-a întârziat puțin. ANITP a reușit să realizeze

² Decizia 2009/902/JAI a Consiliului din 30 noiembrie 2009 de instituire a unei rețele europene de prevenire a criminalității (EUCPN) și de abrogare a Deciziei 2001/427/JAI (JO L 321, 8.12.2009, p. 44).

³ Pentru detalii a se vedea: <http://www.thenoproject.ro/>. Conceptul „The NO Project” a fost lansat de dna. Judy Boyle din Noua Zeelandă.

⁴ Cf. Hotărârea Guvernului nr. 1142 din 27 noiembrie 2012 privind aprobarea Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2012-2016 precum și Planul național de acțiune 2012-2014 pentru implementarea Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2012-2016 (M.Of. nr. 820/6 decembrie 2012).

35 din totalul activităților, alte două au fost doar parțial realizate, iar 22 de activități nu au fost realizate.

În privința activității proprii, DIICOT realizează semestrial evaluări privind stadiul de implementare al Strategiei la nivelul structurii proprii pentru acțiunile de care răspunde în cadrul planului de acțiune. Cifrele cuantificate de DIICOT referitoare la traficul de persoane și la victimele traficului de persoane sunt transmise tuturor partenerilor interesați, iar datele sunt centralizate de ANITP.

II. ISTORIC

Decizia de înființare a Grupului se înscrie în contextul larg al măsurilor pentru prevenirea și combaterea traficului de persoane, având în vedere, pe de o parte, amploarea și efectele dramatice pe plan mondial ale acestui fenomen, iar pe de altă parte, „clasarea” României pe locuri de top ca țară de origine și de tranzit.

La 10 martie 2009, domnul Anthony STEEN, la acea dată deputat în Camera Comunelor (Regatul Unit), a transmis o scrisoare domnului deputat Ștefan Valeriu ZGONEA, la acea dată secretar al Biroului permanent al Camerei Deputaților și membru al Comisiei pentru afaceri europene a Parlamentului României, de a prelua inițiativa formării unui grup pentru combaterea traficului de persoane la nivelul Parlamentului României, ca parte componentă a unei viitoare rețele europene de luptă împotriva traficului de persoane, la nivel parlamentar. Un astfel de grup, anume „Grupul parlamentar transpartinic pentru combaterea traficului de femei și copii”⁵ fusese constituit, la 9 iulie 2006, în cadrul Parlamentului britanic, cu scopul de a contribui la plasarea problemei traficului de ființe umane în prim planul agendei politice naționale, dar și al preocupărilor opiniei publice, la nivel național și european.

În ședințele Comisiei pentru afaceri europene a Parlamentului României din 24 și 31 martie 2009 s-a decis susținerea acestei inițiative, hotărârea comisiei fiind apoi aprobată de Birourile permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, la 27 aprilie 2009.

Inițial, Grupul s-a format în cadrul Comisiei pentru afaceri europene, avându-se în vedere că Uniunea Europeană se manifesta deja substanțial în sensul construcției și succesului unei politici de combatere a traficului de persoane⁶.

Programul de la Stockholm⁷ a abordat chestiunea traficului de persoane din perspectiva unei strategii de securitate internă, care trebuia să asigure protecția împotriva infracțiunilor grave și a criminalității organizate, printre care și prevenirea și combaterea traficului de persoane și a filierelor de imigrație clandestină.

Intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona (la 1 decembrie 2009) a promovat dezideratul implicării cât mai cuprinzătoare a parlamentelor naționale în afacerile Uniunii.

Decizia de includere a Grupului în cadrul Comisiei pentru afaceri europene a ținut cont și de necesitatea unei armonizări cât mai rapide și corecte cu legislația Uniunii Europene în domeniu, a unei participări substanțiale la formularea poziției naționale și la dialogul informal cu Comisia Europeană față de propuneri ale Uniunii Europene în această materie, precum și a pregătirii cadrului instituțional național pentru a pune în aplicare în mod corespunzător programele și planurile de acțiune ale Uniunii, în situația în care problematica nu este exclusiv de competența autorităților naționale. S-a ținut cont de faptul că respectiva comisie are ca principal obiect de activitate examinarea proiectelor de acte ale Uniunii Europene, deci și a propunerilor privind obiectul principal de activitate al Grupului – acțiunea pentru prevenirea, combaterea și sancționarea traficului de persoane, asistența acordată victimelor, în contextul amplificării preocupării instituțiilor Uniunii, de a reglementa și de a promova instrumente nelegislative, în domeniu.

La 14 aprilie 2010, a fost adoptată Hotărârea nr. 18/2010 a Parlamentului României⁸ prin care s-a dispus organizarea audierilor reprezentanților instituțiilor publice cu atribuții în acest

⁵ „All Party Parliamentary Group for Human Trafficking” – pentru detalii a se vedea adresa: <http://www.allpartygrouphumantrafficking.org/home/>.

⁶ Art. 79 alin. (1) TFUE: „Uniunea dezvoltă o politică comună de imigrare, al cărei scop este de a asigura, în toate etapele, gestionarea eficientă a *fluxurilor de migrare*, tratamentul echitabil al resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere legală în statele membre, precum și *prevenirea imigrării ilegale și a traficului de persoane* și combaterea susținută a acestora” (s.n.).

⁷ Consiliul European, Programul de la Stockholm – o Europă deschisă și sigură în serviciul cetățenilor și pentru protecția acestora (JO C 115, 4.5.2010, p. 1); programul multianual pentru perioada 2010-2014.

⁸ Hotărârea nr. 18 din 14 aprilie 2010 privind organizarea audierilor, în cadrul Grupului pentru combaterea traficului de persoane, ale reprezentanților instituțiilor publice cu atribuții în acest domeniu (M.Of., nr. 239/15 aprilie 2010).

domeniu, în cadrul Grupului pentru combaterea traficului de persoane, în perioada 1 mai-31 noiembrie 2010. Informațiile colectate urmare acestor audieri, subsecvent sintetizate și analizate, aveau să constituie baza pe care a fost redactat primul raport al Grupului, primul raport parlamentar de acest fel realizat la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene.

LISTA
instituțiilor publice ai căror reprezentanți urmau a fi audiați în anul 2010 de
Grupul parlamentar pentru combaterea traficului de persoane⁹

1. Ministerul Administrației și Internelor și următoarele structuri subordonate:
 - Inspectoratul General al Poliției Române
 - Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane
 - Brigada de Combatere a Criminalității Organizate
 - Oficiul Român pentru Imigrări
 - Inspectoratul General al Poliției de Frontieră
2. Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Ministerul Public
3. Ministerul Justiției
4. Ministerul Afacerilor Externe
5. Departamentul pentru Afaceri Europene
6. Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului
7. Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale și următoarele structuri subordonate:
 - Autoritatea Națională pentru Protecția Familiei și a Drepturilor Copilului
8. Ministerul Sănătății
9. Alte instituții publice sau organizații a căror audiere este necesară ca urmare a audierilor instituțiilor nominalizate la pct. 1-8.

⁹ Conform anexei la Hotărârea Parlamentului României nr. 18/2010.

III. SCOPUL ȘI ATRIBUȚIILE GRUPULUI

III.1. SCOP

Scopul activității Grupului este reducerea traficului de persoane, atât în România, ca țară de origine și tranzit, cât și în Uniunea Europeană, sporirea efectelor acțiunilor de prevenție, creșterea numărului de anchete penale și condamnări ale traficanților, optimizarea acțiunilor specifice ale organelor de aplicare a legii, consolidarea sistemelor de gestiune integrată a frontierelor, asigurarea măsurilor pentru protecția victimelor.

Grupul și-a propus ca, în colaborare cu instituțiile statului cu atribuții în domeniu, cu organizațiile neguvernamentale, pe baza analizei realizărilor și eșecurilor, să identifice acele politici publice a căror aplicare, de către Guvern, să conducă la prevenirea și combaterea fenomenului de trafic de persoane în România, ca țară de origine și de tranzit, în Uniunea Europeană și în regiune, să asigure setul necesar de informații pentru fundamentarea deciziilor, la nivel național, la nivelul Uniunii Europene și statelor membre, precum și în regiune, să conducă la schimbarea atitudinii autorităților naționale, de la cea „reactivă”, la cea „proactivă”.

Încă din momentul creării sale, Grupul și-a însușit concepția dominantă în toate organizațiile importante active în domeniu, conform căreia complexitatea fenomenului impune o abordare integrată și multidisciplinară, care să reunească prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, protecția, sprijinul și asistența acordată victimelor, precum și evaluarea politicilor publice în domeniu.

Grupul dorește să imprime la nivelul Parlamentului o viziune pe termen lung, acționând independent de „politica de partid” și să fie un partener al Executivului și al societății civile în vederea identificării celor mai bune modalități de a crea politica publică, dar și de a pune în practică măsurile aferente.

Grupul și-a propus să sprijine cu mijloace parlamentare¹⁰ activitatea instituțiilor cu competențe în materie, să contribuie la focalizarea și eficientizarea acțiunilor actorilor relevanți din toate sectoarele administrației publice, dar și ai societății civile, să susțină la nivelul Uniunii Europene și al statelor membre poziția națională asupra propunerilor Uniunii, să asigure buna reprezentare și justa reflectare a eforturilor naționale pentru combaterea traficului.

Un obiectiv fundamental al Grupului este ca Parlamentul României să contribuie la construirea unui statut al țării, de actor european și internațional, în materie de combatere a traficului de persoane. România trebuie să fructifice poziția deja câștigată pe plan european și să preia coordonarea strategiilor și operațiunilor din sud-estul Europei și din vecinătatea frontierei de est a Uniunii Europene.

S-a avut în vedere și faptul că României i-au fost create anumite probleme de imagine, prin exagerarea unor fapte în diverse țări în care erau implicați persoane provenite din România.

III.2. ATRIBUȚII

Fiind o structură înființată pe baze voluntare și destinată a funcționa pe atari baze, Grupul și-a stabilit el însuși atribuțiile, astfel:

- monitorizează realizarea prevederilor Strategiei naționale împotriva traficului de persoane și Planului național de acțiune pentru implementarea strategiei;

¹⁰ Și anume: transpunerea la timp și de calitate a actelor UE; formularea poziției României pentru adoptarea deciziilor la nivelul UE; amendarea cadrului legislativ național; monitorizarea executării și aplicării legislației în materie; asigurarea unui forum de dezbatere; monitorizarea gradului de realizare a prevederilor Strategiei naționale împotriva traficului de persoane și a Planului național de acțiune pentru implementarea strategiei; influențarea politicii Guvernului prin declarații politice, interpelări etc.; cercetarea caracteristicilor, dimensiunilor și tendințelor fenomenului; participarea la reuniuni interne și internaționale.

- organizează schimbul de informații, consultări, activități comune cu instituțiile care fac parte din Grupul interministerial de lucru pentru coordonarea și evaluarea activității de prevenire și combatere a traficului de persoane;

- asigură membrilor săi și altor parlamentari interesați un set de informații de bază care să fundamenteze/expliciteze inițiativele și deciziile de la nivel național, de la nivelul UE dar și al statelor membre;

- urmărește cercetarea caracteristicilor, dimensiunilor și tendințelor fenomenului;

- colaborează la inițierea, evaluarea și controlul parlamentar al proiectelor de legi și inițiativelor politice sau administrative, inclusiv la evaluarea și controlul parlamentar al propunerilor din cadrul Uniunii Europene;

- urmărește crearea în România a unui nucleu de coordonare cu parlamentele naționale din statele candidate, potențial candidate, state care au încheiat acorduri de asociere și stabilizare/liber schimb cu Uniunea Europeană, alte state de origine, tranzit, destinație, pentru combaterea traficului de persoane;

- sprijină implicarea organizațiilor societății civile și autorităților publice locale din zonele expuse fenomenului;

- caută să identifice cele mai bune practici la nivel național și european;

- analizează eficiența metodelor de prevenire, aplicare a legii și asistență a victimelor și supune atenției metode neconvenționale care ar putea să potențeze efectul acțiunilor;

- întocmește lista instituțiilor și organizațiilor naționale și internaționale sau organizațiilor de profil din alte state membre ale UE, cu atribuții în domeniu, care pot deveni parteneri ai Grupului;

- întocmește lista actelor normative naționale, europene și internaționale relevante pentru domeniul în cauză;

- stabilește obiectivele activității proprii și urmărește realizarea acestor obiective;

- exercită atribuțiile constituționale privind controlul parlamentar asupra activităților autorităților naționale cu competențe în materie;

- asigură un flux de informații permanent între Comisia pentru afaceri europene și instituțiile/compartimentele specializate din Camerele Parlamentului, Guvern, ministere, alte organe ale administrației publice naționale, în ceea ce privește date statistice, informații, materiale documentare;

- propune Birourilor permanente ale celor două Camere încheierea de protocoale de cooperare a Parlamentului României cu organizații care nu se supun controlului parlamentar;

- coordonează elaborarea de analize, sinteze, studii comparative privind gestionarea problematicei traficului de femei și copii la nivel național și european, dinamica fenomenului, tendințele privind măsurile legislative și de implementare adoptate fie la nivelul Uniunii Europene, fie al celorlalte state membre;

- susține, cu mijloacele specifice instituției parlamentare, acțiunile autorităților competente la nivel național privind traficul de persoane;

- acționează pentru diseminarea în toate mediile societății românești a informațiilor privind traficul de persoane, riscurile pentru victime, măsurile de combatere, măsurile pentru protecția victimelor etc. și pentru impunerea acestei teme pe agenda publică;

- colaborează cu structuri similare din parlamentele naționale ale statelor membre ale Uniunii Europene, pe baza unor protocoale de cooperare interparlamentare sau *ad-hoc*;

- participă la reuniuni inițiate de organizații naționale și internaționale sau de organizații din alte state membre ale UE;

- elaborează un raport anual privind stadiul progreselor în combaterea traficului de persoane.

În plan internațional, Grupul și-a propus să contribuie la buna reprezentare, corecta informare și justa reflectare a eforturilor naționale pentru combaterea traficului, în condițiile în care persistă, de mai mulți ani, campanii discriminatorii împotriva cetățenilor români aflați pe teritoriul unor state membre ale Uniunii.

IV. ACTIVITĂȚI DESFĂȘURATE DE GRUPUL PENTRU COMBATEREA TRAFICULUI DE PERSOANE ÎN CURSUL ANULUI 2014

IV. Tipuri de activități

În cursul anului 2014, Grupul pentru combaterea traficului de persoane al Parlamentului României a desfășurat următoarele tipuri de activități:

- audieri și consultări (IV.1);
- conferințe (IV.2);
- vizite și întâlniri la nivel internațional (IV.3).

IV.1. Audieri și consultări **IV.1.1. Aspecte preliminare**

Grupul pentru combaterea traficului de persoane organizează periodic întreveneri cu reprezentanți ai instituțiilor cu atribuții semnificative în materie de combatere a traficului de persoane, în vederea evaluării situației actuale, a progreselor realizate, a dificultăților întâmpinate, a proiectelor în derulare sau de viitor.

Aceste sesiuni de consultare cu reprezentanți ai instituțiilor publice cu atribuții în domeniu se încadrează printre acțiunile pe plan național cu cele mai bune rezultate ale Grupului.

Audierile au fost concepute astfel încât să fie abordate atât probleme de natură generală, cât și de detaliu, atât probleme teoretice, cât și practice. S-a urmărit ca schimbul de informații să aibă un caracter de consultare și nu de anchetă.

Instituțiile au primit în prealabil chestionare cuprinzătoare, uneori fiind necesare chestionare suplimentare, dacă răspunsul la primul set de întrebări nu era complet. La fel, după audieri, au rezultat noi întrebări, consemnate în stenograme, remise participanților în vederea clarificărilor necesare.

În cadrul audierilor s-a urmărit identificarea unor aspecte precum:

- locul și rolul instituției/structurii în ansamblul instituțional dedicat combaterii traficului de persoane; eventuala necesitate de modificare a acestui rol; propuneri; dificultăți întâmpinate în desfășurarea activității;
- obiectivele instituției; grad de realizare; necesitatea de completare cu noi obiective;
- contribuția instituției/structurii la realizarea planului de acțiune; stadiul îndeplinirii obligațiilor; activități care nu pot fi realizate; motive; soluții posibile;
- performanțele și lacunele cadrului legal; gradul de implementare a legislației din domeniu;
- performanțele și lacunele cadrului instituțional; eventuale suprapuneri de competențe sau inadvertențe organizatorice;
- măsurile care au adus cea mai mare valoare adăugată și cele care nu au avut efecte utile;
- mecanisme, instrumente și resurse aflate la dispoziția instituției, gradul de utilizare și utilitatea efectivă constatată, necesitatea unor noi mecanisme, instrumente și resurse;
- participarea instituției la analiza, stabilirea mandatului (poziția națională) și negocierea propunerilor Uniunii Europene în materie de trafic de persoane; propuneri aflate în dezbatere;
- măsuri pentru transpunerea legislației UE și a acordurilor la care România este parte; măsuri pentru alinierea acțiunilor administrației naționale la standardele administrațiilor cele mai performante din statele membre al Uniunii Europene;
- programe cu finanțare UE care au fost lansate și programe care pot fi accesate; stadiu; dificultăți; soluții;
- contribuția cooperării cu instituții și cu organizații neguvernamentale din țară și de peste hotare, la realizarea obiectivelor instituțiilor reprezentate; acțiuni în derulare; indice de succes; acțiuni în perspectivă; modalități de sporire a cuantumului și calității cooperării;
- metode de evaluare a gradului de realizare a obiectivelor;

- orice alte subiecte considerate utile de participanți.

Consultările permit Grupului colectarea de la sursă directă a datelor necesare analizei, contribuie la evidențierea problemelor de natură legislativă, instituțională, managerială, constituie un „laborator de idei și soluții” și întăresc legăturile dintre Parlament și structurile guvernamentale.

Datele cele mai semnificative au fost extrase din răspunsurile la chestionarele întocmite de Grup, din fișele de informare și fișele de sinteză întocmite de aceste instituții, și trimise instituțiilor implicate în toate etapele luptei împotriva traficului de ființe umane. De asemenea, s-a ținut cont de recomandările făcute în cadrul sintezelor sau pe parcursul audierilor.

Pe lângă consultarea cu instituțiile publice competente în domeniu, Grupul organizează audieri și cu reprezentanți ai unor asociații și fundații („ONG-uri”) active în domeniu.

Date și informații aferente anului 2014, colectate subsecvent audierilor și consultărilor realizate de Grup, sunt prezentate în partea a V-a a acestui Raport.

IV.1.2. Audiarea din 16 septembrie 2014

La 16 septembrie 2014 a fost organizată o audiere a reprezentanților Agenției naționale pentru combaterea traficului de persoane din România, Ministerului Justiției și Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT).

Au participat, domnul Romulus Nicolae UNGUREANU, directorul Agenției Naționale împotriva Traficului de Persoane, domnul Adrian PETRESCU, șeful Serviciului coordonare, monitorizare și cercetare din cadrul Agenției, domnul Maximilian NICOLAE, șeful Serviciului de prevenire și cooperare interinstituțională din cadrul Agenției; doamna Alina ALBU, procuror șef al Biroului de combatere a infrațiunilor de violență din cadrul Serviciului de combatere a criminalității organizate, DIICOT; domnul Radu GEAMĂNU, consilier juridic în cadrul Direcției elaborare acte normative, Ministerul Justiției; domnul Cornel CĂLINESCU, șeful Oficiului Național de Prevenire a Criminalității și Recuperarea Creanțelor Provenite din Infrațiuni; doamna Viviana ONACA, director al Direcției de drept internațional și cooperare judiciară, Ministerul Justiției.

Pe cursul discuțiilor cu ANITP, s-a arătat că, prin Hotărârea Guvernului nr. 460/2011 privind organizarea și funcționarea Agenției¹¹, au fost individualizate atribuțiile sale, ANITP preluând rolul de coordonator național în privința politicilor publice în domeniu și a evaluării modului în care celelalte instituții pun în practică respectivele politici. În această privință, întrucât ANITP a preluat rolul de coordonator în domeniu, cu ocazia audierilor s-a susținut posibilitatea reformării în viitor a Grupului interministerial de lucru (GIL) pentru coordonarea și evaluarea activității de prevenire și combatere a traficului de persoane (a se vedea și p. 46, *infra*).

Referitor la programele de prevenire în domeniul traficului de persoane, anterior HG nr. 460/2011, fiecare instituție derula astfel de programe în funcție de criminalitatea existentă, conform domeniului său de atribuții. Subsecvent noului cadru, toate activitățile de prevenire în domeniu sunt coordonate și puse în aplicare de către ANITP, existând, însă, posibilitatea colaborării punctuale a ANITP cu Institutul de prevenire din cadrul Poliției naționale, precum și cu instituții și autorități locale.

Au fost abordate aspecte aferente implementării Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2012-2016, dar și dimensiuni ale cooperării interinstituționale între ANITP și alte instituții publice competente în domeniu și organizații neguvernamentale. În privința celor dintâi, a fost evidențiată buna colaborare cu Inspectoratul General al Poliției Române, mai precis cu Direcția de Combatere a Criminalității Organizate, care este un partener constant în ceea ce privește coordonarea victimelor pe parcursul procesului penal, cu Ministerul Afacerilor Externe (Direcția generală consulară), cu Ministerul Justiției și cu Ministerul Public.

¹¹ M.Of., nr. 331/12 mai 2011.

ANITP cooperează cu aproape toate organizațiile neguvernamentale active în domeniu (fiind încheiate, la acel moment, parteneriate cu 28 de asociații și fundații). Majoritatea campaniilor de prevenire desfășurate de ANITP au fost realizate în parteneriat cu organizațiile neguvernamentale. În privința asistenței victimelor, ANITP apelează la servicii oferite de ONG-uri care au în administrare adăposturi. Totodată, ANITP a derulat un program intitulat „Coordonarea victimelor în procesul penal”.

S-a menționat că demersul început de Ministerul Muncii în anul 2013 în privința acreditării furnizorilor de servicii evoluează totuși foarte greu din cauza volumului și a capacității reduse în teritoriu de a acredita toți furnizorii de servicii. Colaborarea cu ceilalți parteneri ANITP este în ansamblu bună.

În privința prevenirii traficului de persoane, ANITP a urmărit să abordeze principalele forme de exploatare, și anume exploatarea sexuală prin muncă și obligarea la cerșetorie, și să acopere un număr cât mai mare de beneficiari ai mesajelor preventive. În cursul ultimilor ani, ANITP a avut peste 800 de mii de beneficiari direcți. În 2013, ANITP a avut înregistrați peste 2 milioane de beneficiari ai mesajelor on-line ale Agenției, utilizând astfel, în mod semnificativ, mediile de socializare.

Referitor la DIICOT, au fost discutate aspecte privind competența sa în instrumentarea cauzelor privind traficul de persoane – în planul combaterii fenomenului traficului de persoane, la sistemul sancționator (inclusiv nivelul pedepselor) pus în practică odată cu noul Cod penal și noul Cod de procedură penală, la instrumentele pe care le utilizează, în particular mandatul european de arestare. Au fost evidențiate o serie de lacune ale cadrului legislativ în vigoare.

În ceea ce privește victimele infracțiunilor, Ministerul Justiției a fost desemnat ca autoritate responsabilă, în temeiul art. 3 alin. (1) din Directiva 2004/80/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind despăgubirea victimelor infracționalității¹², în domeniul obținerii de despăgubiri financiare.

IV.1.3. Audierea din 17 decembrie 2014

La 17 decembrie 2014 a fost organizată o audiere care a reunit, în prima parte, reprezentanți ai unor autorități de ordine publică, iar, în partea a doua, reprezentanți ai unor ONG-uri implicate în combaterea traficului de persoane.

În prima parte a ședinței, reprezentanți ai Inspectoratului General al Poliției Române (în continuare „IGPR”), Centrului de cooperare polițienească internațională și Direcției de combatere a criminalității organizate (în continuare „DCCO”) au prezentat instrumente de cooperare operativă pentru combaterea traficului de persoane.

Ministerul Administrației și Internelor și Inspectoratul General al Poliției Române au ca prioritate lupta împotriva traficului de persoane, care se realizează prin structurile operative ale Poliției Române. La nivelul DCCO există un serviciu specializat – Serviciul de combatere a traficului de persoane – care, alături de alte instituții publice (procurori și direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului), face eforturi continue pentru identificarea victimelor, pentru destrucurarea grupurilor organizate și pentru trimiterea în judecată a inculpaților.

Centrul de cooperare polițienească internațională, structură specializată a Poliției Române, reunește toate canalele de cooperare polițienească – respectiv Interpol, Europol, SIRENE (care asigură schimbul de informații suplimentare în cadrul sistemului informatic Schengen), Centrul SELEC și atașatii de afaceri interne și ofițerii de legătură români aflați în străinătate și străini aflați la post în București. În cursul anului 2013, Centrul a primit 1380 de solicitări din state membre ale UE care au avut ca obiect traficul de ființe umane, iar în primele 11 luni ale anului 2014 au fost primite 1265 de solicitări; în 2013, autoritățile române au trimis 1698 solicitări autorităților din străinătate, respectiv 1236 solicitări în primele 11 luni ale anului 2014.

¹² JO L 261, 6.8.2004, p. 15, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 31.

În planul competențelor IGPR, activitățile de cercetare penală a sectorului de crimă organizată se încadrează în domeniul investigativ și de urmărire penală, iar anchetele IGPR se efectuează sub coordonarea și pe baza delegărilor emise de către procurorii DIICOT. IGPR desfășoară investigații și culege informații în domeniu și din inițiativă proprie, iar, pe baza acestora, este sesizat Parchetul sau alte organe competente, în vederea inițierii și demarării unor cauze ce țin de traficul de persoane, în toate formele de exploatare.

La nivelul Inspectoratului General al Poliției Române, activitatea de informare și prevenire este realizată de Institutul de prevenire a criminalității.

A fost menționată instituirea recentă a unei noi forme de organizare a IGPR, care nu a afectat însă structurile care țin de combaterea traficului de persoane și, mai general, structurile de combatere a crimei organizate, notându-se continuitatea cadrului instituțional în ceea privință din anul 2008.

A fost oferită o explicație a scăderii numărului victimelor – de la 1041 de victime identificate în 2012, la 896 de victime identificate în 2013, respectiv la 448 de victime identificate în semestrul I al anului 2014. Explicația rezidă în împrejurarea că subsecvent intrării în vigoare a noilor coduri (Codul penal și Codul de procedură penală), forma de exploatare prin muncă este mai greu de probat și face mai puțin obiectul infracțiunii de combatere a traficului de persoane, deoarece s-au eliminat anumite fapte agravante și circumstanțe factice din conținutul infracțiunii de trafic de persoane – în privința formei de exploatare prin muncă. Astfel, în ipoteza nerespectării condițiilor contractuale, este incidentă infracțiunea de înșelăciune. În prezent, supunerea forțată la muncă este cea care conduce la calificarea ca trafic de persoane.

O altă explicație a cifrelor privește condamnările definitive: persoanele condamnate definitiv sunt mai numeroase în aria traficului de minori, întrucât persoanele majore, victime ale traficului, își schimbă poziția pe parcursul procesului penal și, în principal, în instanțe, nu își mai mențin declarațiile. În privința minorilor, însă, întrucât ei sunt reprezentanți în instanță, poziția lor rămâne aceeași pe toată durata procesului penal.

În partea a doua a ședinței, reprezentanți ai mai multor asociații și fundații active în prevenirea traficului de persoane (inclusiv copii și tineri) și în asistența victimelor traficului de persoane au prezentat experiențe dobândite în domeniu, inclusiv în privința colaborării cu autoritățile publice (de exemplu, poliția).

Au participat reprezentanți ai următoarelor ONG-uri: Organizația „Salvați copiii”, Asociația „Prorefugiu”, Fundația „Terre des hommes – Elveția”, APTAR, Asociația „Caritas” București, Organizația „Arca”.

Au fost prezentate relațiile de colaborare a ONG-urilor active în domeniul traficului de persoane cu ANITP și cu direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului, relații apreciate ca fiind bune.

Au fost trecute în revistă mijloace de asigurare a informării publicului în vederea prevenirii traficului de persoane, informare care nu trebuie limitată la școală, ci trebuie extinsă în societate (în comunitate), motiv pentru care, cu începere din 2005, se desfășoară cu regularitate campanii naționale de informare.

În cursul reuniunii, s-a arătat că se încalcă confidențialitatea în privința victimelor traficului de persoane prin publicarea numelor acestora pe portalul instanțelor de judecată. Pentru aceasta, s-a propus ca autoritățile competente să efectueze demersurile necesare pentru asigurarea unei confidențialități depline a datelor cu caracter personal.

IV.2. Conferințe

IV.2.1. Aspecte preliminare

În cursul anului 2014, Grupul pentru combaterea traficului de persoane a urmărit și extinderea domeniului de acțiune și unirea eforturilor. În acest sens, Grupul a organizat numeroase acțiuni, printre care și o conferință internațională.

Pe de altă parte, membrii Grupului au participat la conferințe și întruniri cu teme subiacente traficului de persoane.

IV.2.2. Conferința europeană „Prevenirea traficului de persoane în scopul muncii forțate – Noi forme de exploatare – Recrutare prin internet” - 20 martie 2014

La 20 martie 2014, Parlamentul României – Camera Deputaților a găzduit conferința europeană intitulată „Prevenirea traficului de persoane în scopul muncii forțate – Noi forme de exploatare – Recrutare prin internet”, organizată de Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane, în parteneriat cu Asociația Bisericilor Ecumenice din România. Conferința a urmărit să tragă un nou și puternic semnal de alarmă față de pericolul social reprezentat de traficul de persoane, precum și față de amploarea și de formele din ce în ce mai diversificate ale acestuia.

Printre participanții la conferință s-au numărat reprezentanții Parlamentului României, Ministerului Afacerilor Externe și Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, dar și invitați din străinătate, reprezentând Uniunea Europeană, confederații sindicale transnaționale sau organizații neguvernamentale implicate în combaterea traficului de persoane.

Unul dintre punctele de mare interes ale conferinței a fost reprezentat de lansarea proiectului „*Labor Trafficking – Fine Tune Responses*”, proiect cu anvergură europeană care își propune să faciliteze înțelegerea noilor aspecte ale traficului de persoane și să dezvolte noi forme de acțiune în lupta împotriva exploatarei muncii forțate. Dorind să ofere soluții deopotrivă la nivel continental și național, proiectul „*Fine Tune*” se bucură de sprijinul unor structuri de mare forță și de necontestat prestigiu, precum este Confederația Sindicală Internațională¹³, organizație care reprezintă aproximativ 176 de milioane de angajați din 151 de țări.

Proiectul european „Labour Trafficking – Fine Tune Responses” (HOME/2011/ISEC/AG/THB/4000002208) este cofinanțat prin Programul UE pentru prevenirea și combaterea infracționalității - EU Prevention of and Fight against Crime Program (ISEC) 2011 și este coordonat de Confederația sindicală internațională. Proiectul se concentrează asupra traficului de persoane în vederea exploatarei prin muncă și se desfășură în șapte state membre: Austria, Republica Cehă, Finlanda, Irlanda, Lituania, **România**, Spania, în perioada 2012-2015 (36 luni), având un buget de 517.000 euro.

În intervenția pe care a avut-o cu această ocazie, domnul deputat Angel TÎLVĂR, președintele Comisiei pentru învățământ, știință, tineret și sport a Camerei Deputaților și coordonator al Grupului pentru combaterea traficului de persoane, a accentuat faptul că o asemenea formă de trafic reprezintă una dintre cele mai brutale forme de încălcare a drepturilor omului, o atingere adusă demnității umane, o amenințare cumplită la adresa securității individuale. Recunoscând în traficul de persoane un pericol de dimensiunile unui fenomen social, domnul deputat TÎLVĂR a afirmat că lupta împotriva traficului de persoane reprezintă o prioritate pentru Parlamentul României și pentru toate organizațiile europene și internaționale care militează pentru respectarea drepturilor omului, evidențiind, totodată, necesitatea existenței unor politici coerente, flexibile și ușor adaptabile la situațiile nou apărute pentru prevenirea și combaterea fenomenului. Din nefericire, acest proces întâmpină, deocamdată, o serie de dificultăți rezultate, în primul rând, din necunoașterea dimensiunilor reale ale fenomenului, dată fiind mobilitatea foarte mare, intensă circulație peste frontiere a persoanelor și bunurilor, dar și obscuritatea acestuia, prin mascarea manifestărilor sale sub forma unor activități aparent legale.

În continuarea expunerii sale, domnul deputat Angel TÎLVĂR a subliniat faptul că dificultățile întâmpinate în combaterea acestui fenomen decurg chiar din marea sa complexitate,

¹³ „*International Trade Union Confederation*” (en.).

ceea ce impune, ca prioritate absolută, abordarea integrată, prin implicarea tuturor instituțiilor active în domeniu, care să reunească prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, protecția, sprijinul și asistența acordată victimelor, precum și evaluarea politicilor publice în domeniu.

Subliniind, de asemenea, faptul că Parlamentul României este primul dintre parlamentele naționale ale statelor membre ale Uniunii Europene care a inițiat o procedură menită să contureze parteneriatul și schimbul de informații dintre principalii actori din toate sectoarele administrației publice și din societatea civilă, în scopul prevenirii și combaterii eficiente a traficului de persoane, domnul deputat Angel TÎLVĂR a făcut o succintă prezentare a activității Grupului, amintind că acesta a fost înființat ca parte componentă a unei viitoare rețele europene de luptă împotriva traficului de ființe umane, la nivel parlamentar. Scopul principal al acestuia este ca, în colaborare cu instituțiile statului cu atribuții în domeniu, cu organizațiile neguvernamentale, pe baza analizei activității depuse de aceste instituții în anii anteriori, pe baza analizei realizărilor și eșecurilor, să identifice acele politici publice relevante a căror aplicare de către Guvern să conducă la prevenirea și combaterea fenomenului de trafic de persoane în România, ca țară de origine și de tranzit, în Uniune și în afara ei, să asigure informațiile necesare pentru fundamentarea deciziilor, la nivel național, la nivelul Uniunii Europene și al statelor membre, în funcție de obiectivele prioritare ale României, să conducă la schimbarea atitudinii autorităților naționale, de la cea „reactivă”, la cea „activă”.

IV.2.3. Conferința internațională „Traficul de persoane – o amenințare la adresa valorilor familiei” – 2 aprilie 2014

La 2 aprilie 2014, Grupul pentru combaterea traficului de persoane și Grupul Ecumenic de Rugăciune din Parlamentului României au organizat conferința internațională „Traficul de persoane – o amenințare la adresa valorilor familiei”.

Accentul pe dimensiunea morală în prevenirea traficului de persoane și în asistența acordată victimelor a adus laolaltă în postura de co-organizatori două structuri ale Parlamentului României, alături de organizații naționale și internaționale cu un angajament substanțial în combaterea traficului de persoane.

O contribuție specială în organizarea evenimentului a revenit Mișcării Politice Creștine Europene și Federației Europene a Asociațiilor Familiilor Catolice.

Evenimentul a reunit peste 120 personalități aparținând unui spectru larg de instituții de prestigiu, din țară și din străinătate. Au fost prezenți membri ai Parlamentului României, reprezentanții corpului diplomatic acreditați la București, cultelor religioase, mediului academic, oameni de cultură, membrii unor importante organizații neguvernamentale interne și internaționale, ziariști etc.

În mesajul adresat participanților, domnul Valeriu Ștefan ZGONEA, președintele Camerei Deputaților, a subliniat următoarele: „Spectrul larg al invitațiilor adresate către instituții ale administrației naționale, corpul diplomatic acreditat în România, reprezentanți ai cultelor, ai mediului academic, organizații neguvernamentale naționale și internaționale, oameni de cultură, ziariști etc. se explică prin dorința noastră de a stabili punți de legătură cu cât mai mulți actori dedicați unui obiectiv comun urgent și grav: eradicarea sclaviei moderne. Avem convingerea că numai o cooperare extinsă, intensă și pragmatică poate să ducă la îndeplinirea obiectivelor noastre. În același timp, în calitate de parlamentari, dorim să promovăm rolul parlamentelor naționale de a contribui cu mijloace specifice și cu forța legitimității conferite de alegători, la succesul efortului general de combatere a traficului de persoane. Dorim să evidențiem rolul excepțional jucat de Fundația pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane din Marea Britanie¹⁴ și de președintele său, domnul Anthony STEEN, inițiatorul proiectului pan-european de creare a rețelei parlamentarilor pentru lupta împotriva traficului de persoane. Credem că

¹⁴ „Human Trafficking Foundation” – pentru detalii a se vedea adresa: <http://www.humantraffickingfoundation.org/>.

membrii Grupului nostru pentru combaterea traficului de persoane pot să abordeze problema traficului de persoane din diverse perspective, fără să se teamă să propună soluții alternative atunci când acțiunile standard de prevenire și asistență a victimelor nu produc efectele așteptate, fără să se teamă de inovare în redefinirea conceptelor și fără să evite recursul la imaginație în proiectarea strategiilor, alegerea metodelor și redactarea programelor destinate combaterii traficului de persoane. Această conferință promovează consolidarea valorilor tradiționale, în primul rând a familiei ca celulă de bază a societății, ca rețută împotriva recrutării persoanelor pentru trafic și ca instrument al recuperării victimelor.”

Ideea conexării a două perspective diferite asupra acestui fenomen nefast nu reprezintă o inovație, ci doar o inițiativă de potențare a acțiunii de combatere, dar și o recunoaștere a capacității și succesului deja demonstrat de cultele religioase recunoscute de a contribui la efortul autorităților publice și organizațiilor neguvernamentale.

În contextul lucrărilor conferinței, a fost propusă menținerea unei colaborări internaționale substanțiale cu parlamente naționale din statele membre, cu organizații internaționale relevante, cu alte organizații active în domeniu.

Domnul deputat Angel TÎLVĂR, coordonator al Grupului pentru combaterea traficului de persoane din cadrul Parlamentului României, a făcut o prezentare a acestei structuri, arătând că ea urmărește să contribuie substanțial la combaterea traficului de persoane, atât în România, cât și în celelalte țări ale Uniunii Europene și să imprime o viziune amplă asupra pericolului pe care fenomenul îl reprezintă pentru valorile morale tradiționale ale oricărei alcătuiți societale. Acest grup de lucru este transpartinic și transideologic și își propune să devină unul dintre cei mai importanți parteneri ai Guvernului și ai societății civile în demersul configurării unor politici publice coerente, în măsură a combate cât mai eficient acest fenomen periculos.

Au fost prezentate date recente, care indică faptul că, atât sub aspectul cadrului legislativ în vigoare, cât și sub cel instituțional, sistemul național dedicat combaterii traficului de persoane poate fi apreciat ca fiind unul satisfăcător din punctul de vedere al eficienței, strategia noastră națională având ca bază de raportare principalele instrumente internaționale în materie.

În schimb, deficitul de resurse și insuficiența numărului organizațiilor specializate par să influențeze negativ, deocamdată, demersurile de combatere a fenomenului, sperându-se totuși ca

aceste obstacole să fie depășite într-un timp rezonabil. Rolul hotărâtor pentru asigurarea succesului strategiei naționale revine educației, iar primul și cel mai important dintre educatori poate și trebuie să fie familia.

Domnul deputat Angel TÎLVĂR a menționat că Parlamentului României, prin Camera Deputaților, se numără printre cele mai active structuri parlamentare din statele membre ale Uniunii Europene, atât în ceea ce privește receptivitatea de a analiza, eficient și prompt, propunerile de abordare a fenomenului venite din partea altor instituții cu preocupări în domeniu, cât și în dialogul permanent cu reprezentanții Comisiei Europene.

IV.3. Vizite și întâlniri la nivel internațional

IV.3.1. Aspecte preliminare

Grupul a organizat reuniuni internaționale, vizite în România a unor parteneri externi, întreveneri cu reprezentanți ai unor organizații internaționale, iar membrii săi au participat la reuniuni internaționale.

IV.3.2. Vizita la Camera Deputaților a unei delegații a Bundestag-ului (Germania) - 18 septembrie 2014

La 18 septembrie 2014, a avut loc o întreveneră a Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale din Camera Deputaților cu o delegație a Comisiei pentru drepturile omului și ajutoare umanitare din Bundestag (Germania), condusă de domnul Michael BRAND, președintele Comisiei. Din delegație au mai făcut parte Bernd FABRITIUS (CS), Heinrich ZERTIK (CDU), Karamba DIABY (SPD), Gabriela HEINRICH (SPD), Inge HOEGER (Partidul Stângii) și Kordula SCHULZ-ASCHE (Partidul Ecologist).

Vizita în România a avut ca scop, cu precădere, aspecte legate de problematica traficului de persoane și a exploatării sexuale.

Întreveneră a fost moderată de domnul deputat Nicolae PĂUN, președintele Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale.

În cadrul discuțiilor, interesul delegației germane a vizat două problematici interconectate: inițiativele în domeniul combaterii traficului de persoane și a prostituției, atât la nivelul general al țării, cât și la nivelul comunităților rome, pe de-o parte, iar pe de altă parte, opinia societății civile rome, o societate extrem de diversă, asupra îmbunătățirii propriei situații și la traficul de persoane.

IV.3.3. Vizita la Camera Reprezentanților a Parlamentul olandez a unei delegații a Camerei Deputaților – 1-3 octombrie 2014

Între 1-3 octombrie 2014, o delegație mixtă a Grupului pentru combaterea traficului de persoane și a Comisiei pentru învățământ, știință, tineret și sport din Camera Deputaților a întreprins o vizită în Regatul Țărilor de Jos.

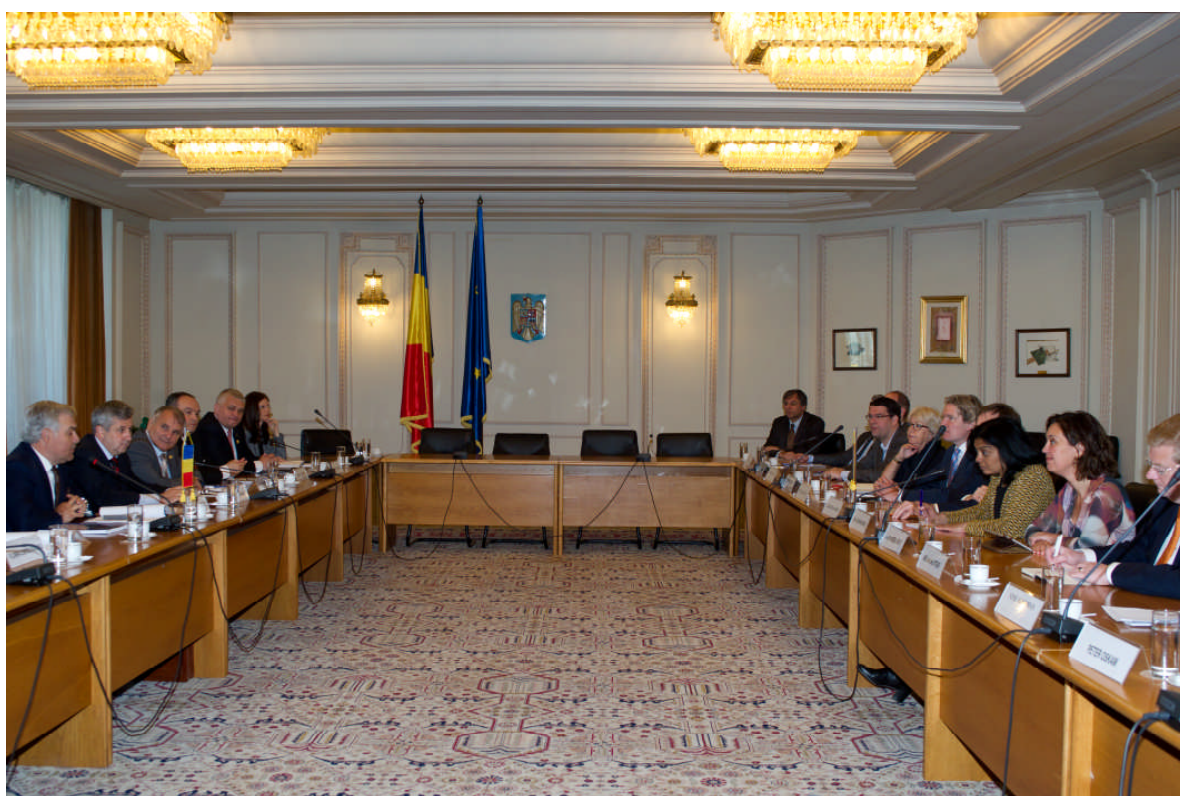
Vizita a fost efectuată ca urmare a invitației adresate de președintele Comisiei pentru securitate și justiție din Camera Reprezentanților a Parlamentul olandez, doamna Tanja JADNANANSING, domnului deputat Angel TÎLVĂR, coordonator al Grupului pentru combaterea traficului de persoane și, totodată, președinte al Comisiei pentru învățământ, știință, tineret și sport din Camera Deputaților. Invitația a fost lansată ca răspuns la vizita efectuată la București de către o delegație parlamentară a Comisiei pentru securitate și justiție din Camera Reprezentanților a Parlamentului olandez (6-8 mai 2014).

În privința domeniului traficului de persoane, discuțiile purtate au vizat aspecte precum: forme de manifestare, cauze și tendințe ale fenomenului în cele două țări; implicarea ONG-urilor în reînștalarea și ajutorarea victimelor traficului de persoane; rolul raportorului național, al

agențiilor specializate în prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și al parlamentelor naționale; aspecte legislative comparative, educație și prevenție etc.

Partea română a evidențiat că, în ultimii ani, România a făcut eforturi deosebite pentru diminuarea traficului de persoane, cu accent pe aspectul prevenirii fenomenului, în acest sens, la nivel național fiind realizată o hartă a zonelor cu un înalt grad de recrutare și a specificului activității pe care urmează să o desfășoare persoana recrutată: prostituție, muncă forțată, cerșetorie. În vederea dobândirii unei perspective mai clare de abordare a fenomenului, a fost avansată propunerea de stabilire la nivel european a unui profil al victimelor, dar și a celor ce le recrutează, pe baza informațiilor adunate și a cercetărilor realizate până în acest moment. De asemenea, s-a conturat ca necesitate colaborarea dintre cele două părți, la nivel de experți, mai ales în ceea ce privește segmentul traficării persoanelor, în scopul exploatarei prin muncă, propunerea avansată în acest sens de domnul deputat Angel TÎLVĂR având ca obiectiv principal protejarea cetățenilor români care ar putea fi atrași de false oportunități de angajare.

În ceea ce privește cadrul național de acțiune în domeniu, a fost menționată Strategia națională în domeniul prevenirii, asistenței victimelor și combaterii traficului de persoane 2012-2016, completată de Planul național de acțiune 2012-2014.

V. SITUAȚIA TRAFICULUI DE PERSOANE ÎN CURSUL ANULUI 2014

V.1. Aspecte preliminare

În realizarea atribuțiilor care i-au fost stabilite¹⁵, Grupul pentru combaterea traficului de persoane al Parlamentului României gestionează din mai multe perspective informațiile privind fenomenul traficului de persoane în România: pe de o parte, Grupul organizează schimbul de informații (solicitând și primind – în cadrul controlului parlamentar – informații de la instituții și autorități publice), iar pe de altă parte, pune la dispoziția parlamentarilor interesați informațiile primite, care pot fundamenta inițiativele și deciziile în materie.

Așadar, în cursul anului 2014, ca rezultat al activităților desfășurate de Grup, au fost obținute informații privind fenomenul traficului de persoane, ce vizează activitățile desfășurate de instituțiile și autoritățile publice cu atribuții în domeniu.

În ansamblul sistemului instituțional de luptă împotriva traficului de persoane, repartizarea responsabilităților se poate clasifica după cum urmează:

- combatere - DCCO și DIICOT;
- sancționare - Ministerul Justiției / instanțe de judecată;
- monitorizare, prevenire și referire – ANITP;
- asistență - DGASPC și ONG-uri.

În partea a V-a, Raportul prezintă informații privind situația traficului de persoane în cursul anului 2014, potrivit următoarelor criterii:

- secțiunea a doua prezintă analiza statistică a situației victimelor traficului de persoane identificate în perioada 1 ianuarie 2014-30 iunie 2014 în România, analiză realizată de ANITP;
- secțiunea a treia expune statutul DCCO din cadrul IGPR și oferă informații cu privire la activitatea recentă a acestei structuri;
- secțiunea a patra trece în revistă activitatea CCPI în materia combaterii traficului de persoane;
- secțiunea a cincea prezintă informații asupra activității DIICOT în cursul anului 2014 în aceeași materie;
- secțiunea a șasea descrie contribuția MAE la realizarea obiectivelor specifice din Planul național de acțiune 2012-2014 pentru implementarea Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2012-2016.

V.2. Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane

- Analiză statistică a situației victimelor traficului de persoane identificate în perioada 1 ianuarie 2014 - 30 iunie 2014 în România¹⁶

i) Caracteristici generale

➤ Graficul distribuției victimelor prezintă o scădere ușoară comparativ cu primul semestru al anului 2013.

¹⁵ A se vedea Secțiunea III.2 a acestui Raport, p. 6-7, *supra*.

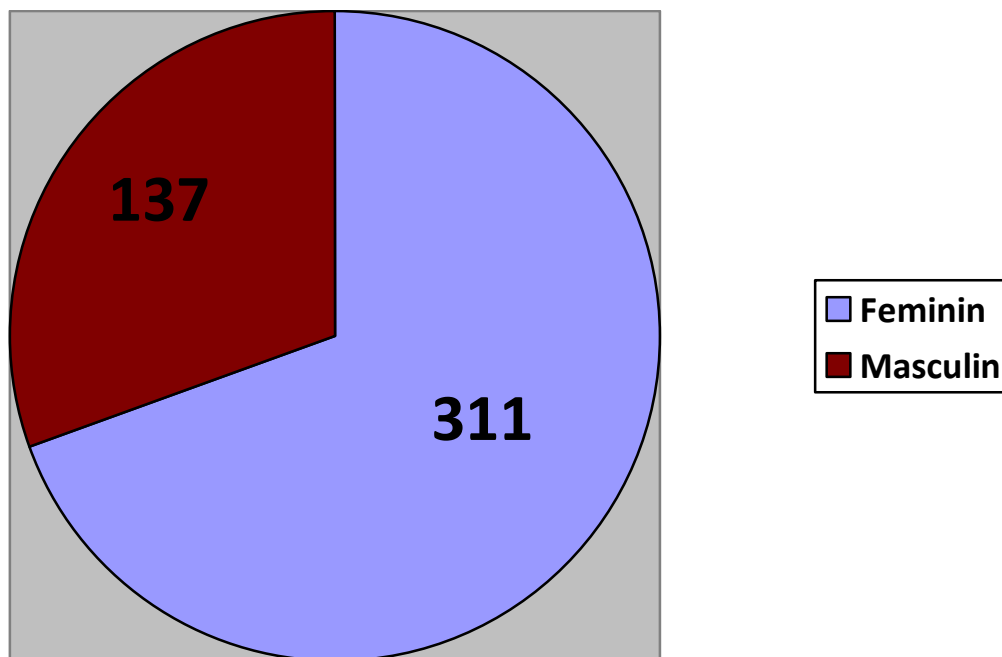
¹⁶ Această secțiune preia o informare prezentată de ANITP în luna decembrie 2014; informarea se poate consulta și la adresa: <http://www.anitp.mai.gov.ro/wp-content/uploads/analiza-sem-I-SITE.pdf>.

➤ Scăderea poate fi interpretată ca expresie a mobilității fenomenului traficului de persoane la nivel european, creșterea numărului de victime din alte țări de origine, dar și rezultat al politicilor de prevenire și strategiilor de reducere a amplitudinii fenomenului la nivel național, precum și a intensificării acțiunilor operative derulate de autoritățile de aplicare a legii din România în cooperare cu autorități din statele membre ale UE și nu numai.

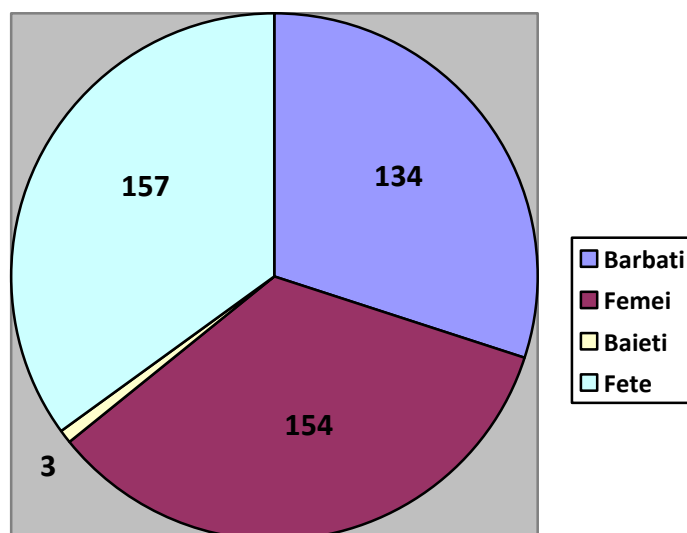
➤ Din totalul de 448 victime identificate, 36 % au fost traficate și salvate din trafic în perioada analizată.

ii) Vârstă și gen

Din totalul de 448 de victime identificate, 69 % au fost de sex feminin, respectiv 311 femei.

- Distribuția **adulți-minori** a fost în această perioadă de 64% (288 victime adulte) cu 36 % (160 victime minori).
- În cazul **adulților**, pentru perioada analizată, se constată că distribuția pe gen oferă valori foarte apropiate, respectiv 154 de victime de gen feminin, față de 134 de gen masculin, ceea ce semnifică faptul că diferențierea față de vulnerabilitatea la trafic are loc în funcție de categoriile de vârstă.
- Victimele au avut vârsta cuprinsă între 14-60 de ani, însă diferențele de vârstă pot fi surprinse prin corelarea cu modalitatea de exploatare. Victimele cu vârsta între vârsta 14-17 ani, respectiv 18-25 de ani, sunt predominat femei exploatare sexual. Victimele cu vârsta între 25-60 de ani sunt predominant bărbați exploatați prin obligarea la muncă forțată.
- **Minorii** reprezintă și pentru perioada studiată o categorie vulnerabilă la trafic, în special la recrutarea în vederea exploatării sexuale. Astfel, din totalul de 160 de minori identificați în această perioadă, 98 % sunt fete, respectiv 157 și doar 3 victime sunt băieți.

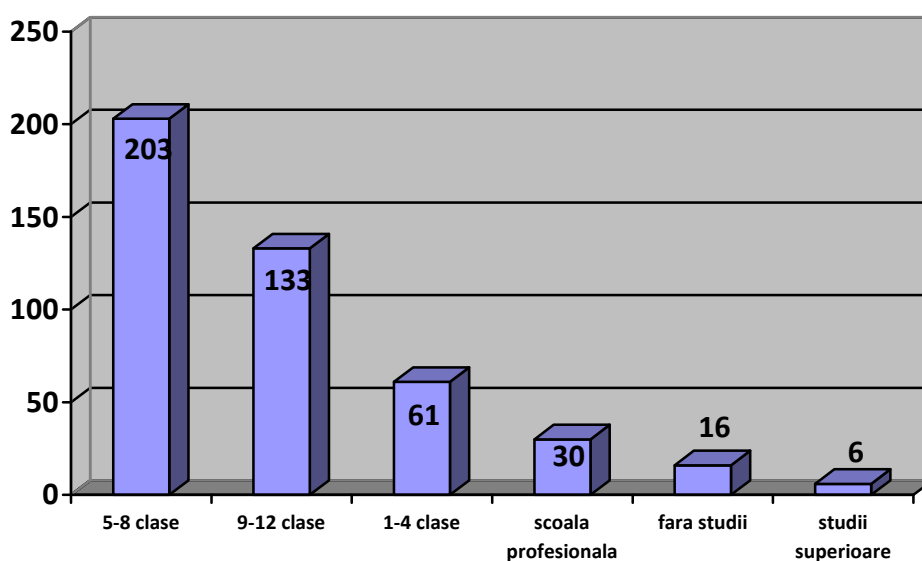

iii) Educația

Carențele educaționale pot fi considerate ca fiind cele care precipită, de fapt, procesul angajării în prostituție sau proxenetism, prin poziționarea subiectului în imposibilitatea de a alege o altă alternativă.

Majoritatea victimelor au:

- cel mult studii gimnaziale - 45 % (203 victime);
- 30 % au studii liceale la momentul traficării (133 victime)
- ponderea cea mai mică fiind reprezentată de cele cu studii superioare, respectiv 6 victime, toate fiind de gen feminin din totalul victimelor identificate.

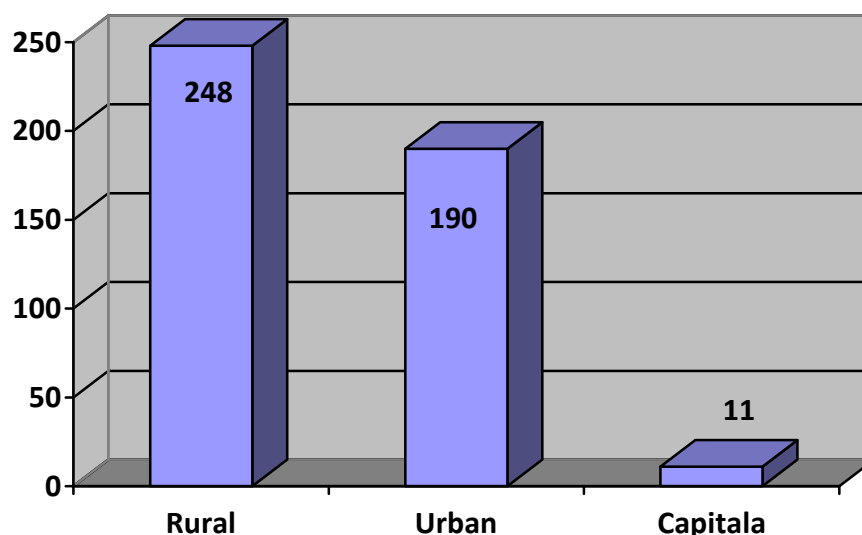

Comparație pe genuri:

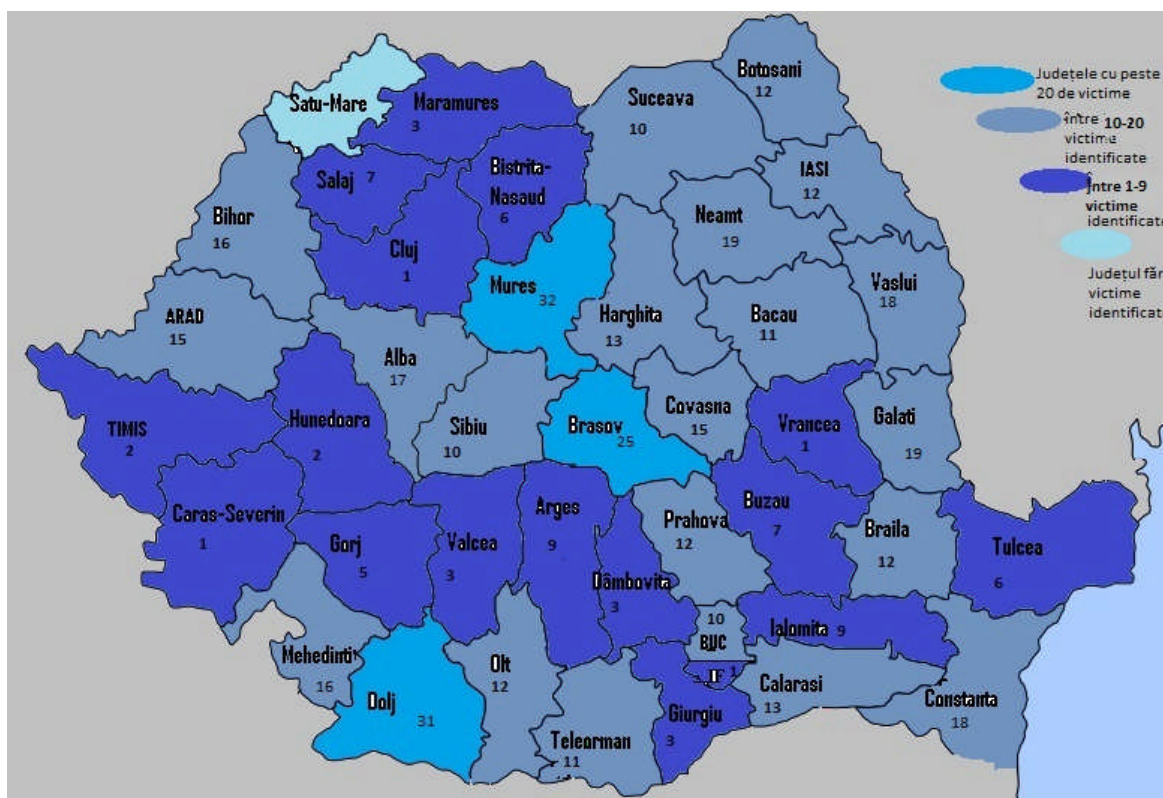
- cifra femeilor cu educație gimnazială reprezintă 34 % din totalul victimelor;
- se observă o mai mare prezență a populației masculine cu școli profesionale, respectiv un număr de 26 de victime.

iv) Proveniență

Pentru perioada analizată se constată că majoritatea victimelor provin din mediul rural. Astfel, ponderea victimelor este de 55 % (248 victime) pentru cele care locuiesc în sate sau comune, față de 190 de victime care locuiesc în mediul urban, cărora li se adaugă și 11 victime provenite din București.

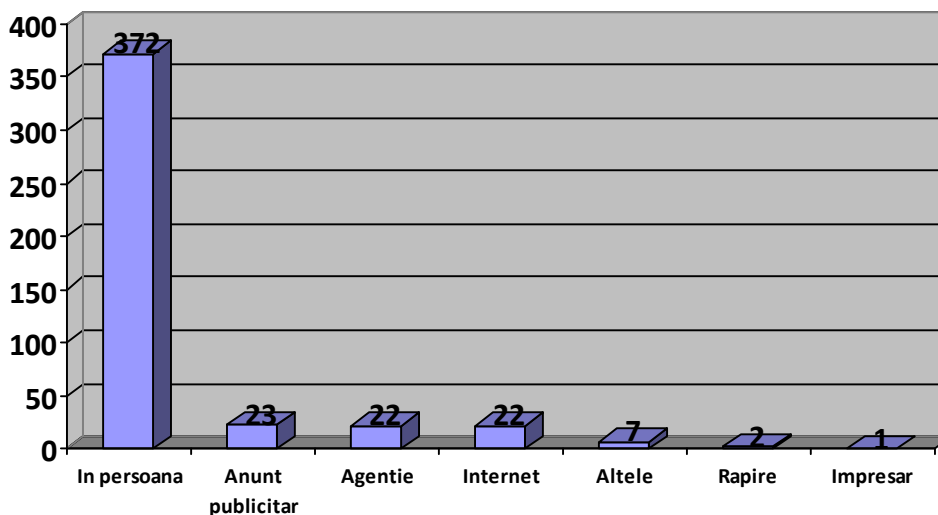
Pentru perioada analizată, conform datelor ANITP, județele din zona de centru a țării, Moldova și județele de graniță au reprezentat principalele surse ale traficului de persoane, așa cum se observă în harta de mai jos.

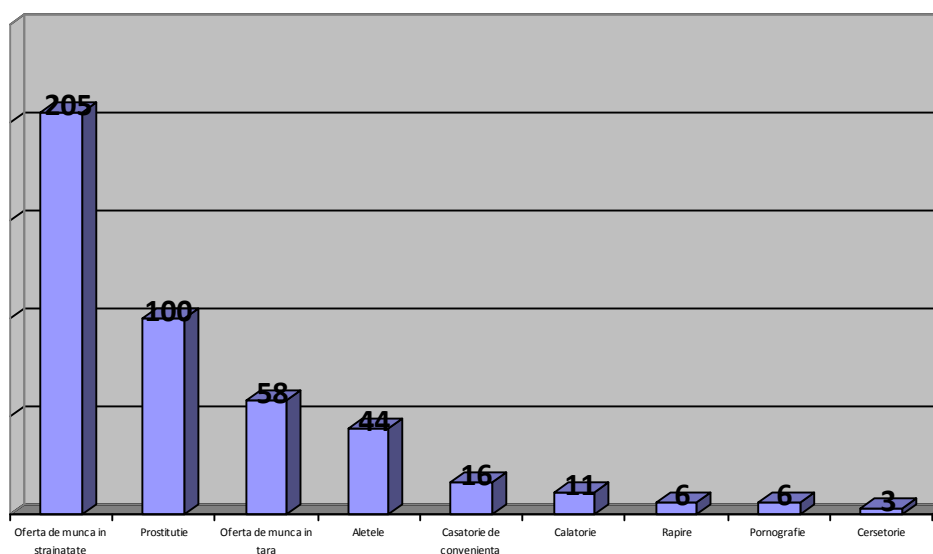
v) Recrutarea

v.i) Modalități și condiții de recrutare

Atragerea în trafic (recrutarea) a fost făcută în proporție de 83 % prin abordare directă de către recrutor (372 victime recrutate direct de traficant) cu promisiunea falsă a unui loc de muncă în străinătate în 46 % din cazuri (205 oferte de muncă în străinătate), urmate de victime recrutate prin anunț publicitar (23 victime) și agenții de plasare a forței de muncă (22 victime), comparativ cu 2013, când au fost recrutate în proporție de 95 % prin abordare directă, iar prin anunț publicitar doar un număr foarte redus, respectiv 2 victime.

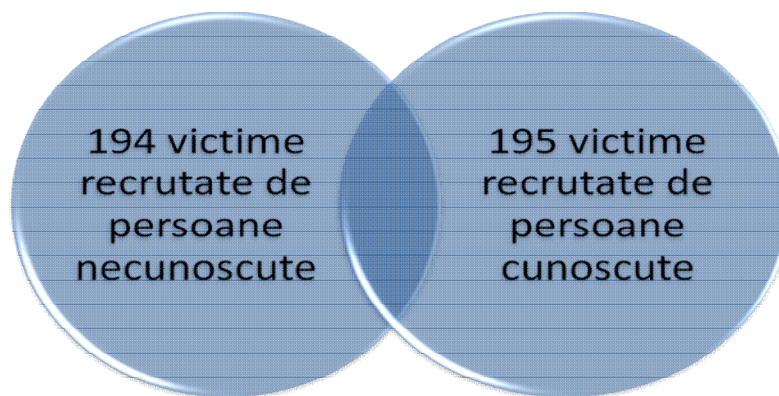

Tot pentru această perioadă, crește numărul de victime recrutate pentru prostituție, procentul fiind de 22 % (100 victime), din totalul de 448 de victime identificate, față de aceeași perioadă a anului precedent, când procentul a fost de 19 % din totalul de 501 victime identificate, urmate de promisiunea falsă a unui loc de muncă în țară 13%, și în final alte propuneri printre care și propunerea unei false căsătorii.

v.ii) Relația cu recrutorul

Pentru această perioadă se constată lipsa oportunităților de angajare, dorința de a scăpa dintr-un mediu în care sunt supuse abuzurilor, dorința unui trai mai bun, lipsa alternativei de a depăși o situație materială precară, determină victimele să aibă încredere atât în persoane cunoscute, cât și în necunoscuți, acceptând diverse promisiuni sau oferte de muncă, atât în țară, cât și în străinătate. Pentru perioada analizată, numărul victimelor recrutate de o persoană cunoscută este aproximativ egal cu cel al victimelor recrutate de către un necunoscut. Astfel, 195 de victime au fost recrutate de o persoană cunoscută, iar 194 de un necunoscut, ceea ce înseamnă că, drept consecință a condițiilor de viață foarte grele, victimele ajung să aibă încredere și în necunoscuți, în speranța îmbunătățirii condițiilor de trai.

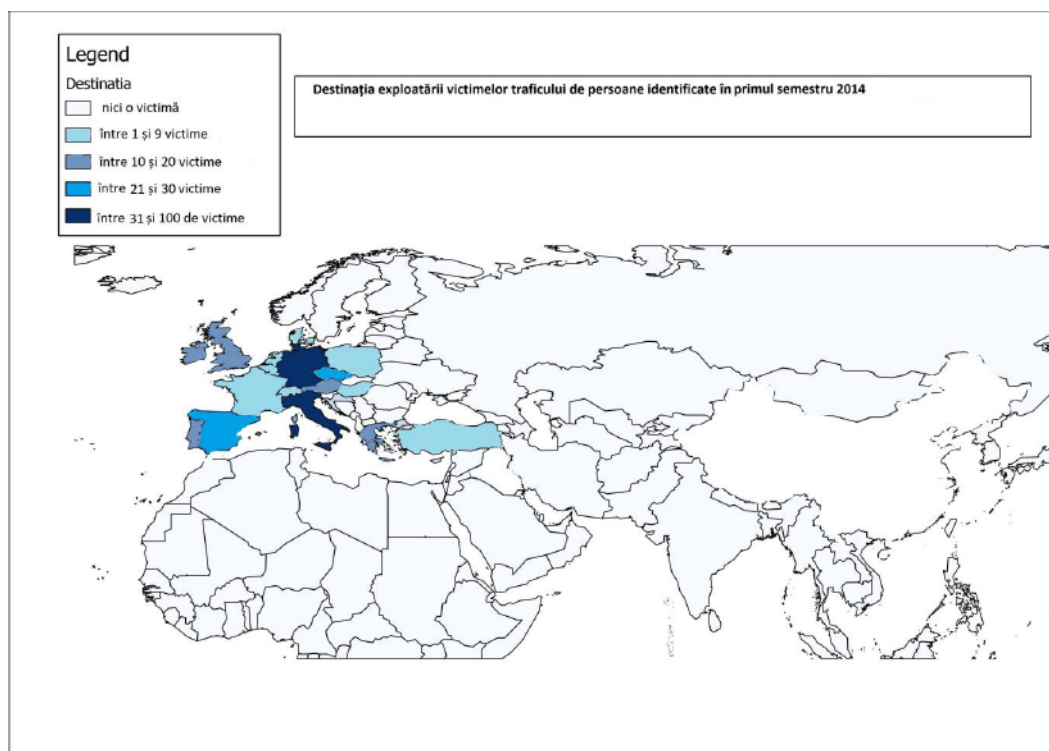

Bazându-se pe încrederea existentă între persoanele care au anumite relații sociale (fac parte din același grup de prieteni sau colegi, sunt parteneri de viață, vecini sau chiar rude) sau chiar pe puterea de convingere pe care o pot avea și asupra persoanelor necunoscute, traficanții reușesc cu ușurință să manipuleze persoanele aflate în căutarea unor locuri de muncă, minori aflați fără grija părinților sau femei care practică prostituția. În cele mai multe cazuri, motivația este dată de posibilitatea de a câștiga mulți bani într-o perioadă relativ scurtă de timp.

v.iii) Moduri de exploatare și destinația exploatării

Pentru perioada analizată activitatea traficului de persoane este orientată mai mult în afara granițelor țării, deoarece, în statele mai dezvoltate din punct de vedere economic, activitățile infracționale generează profituri mari, iar prevederile legislative sunt diferite.

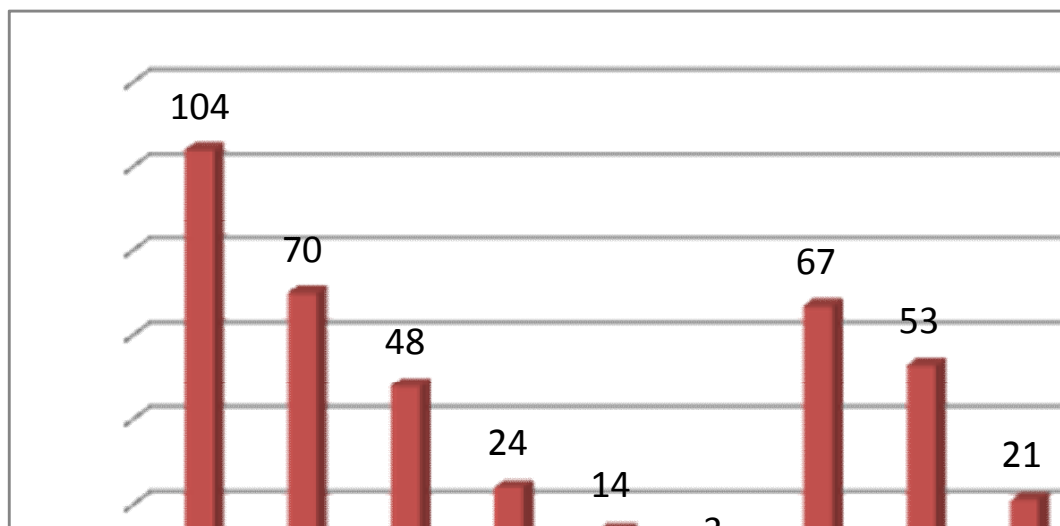
Principalele state de destinație pentru traficul extern au fost state membre ale UE, prezentate în continuare în ordinea determinată cantitativ a victimelor identificate: Italia, Germania, Cehia, Spania și Portugalia, așa cum se poate vedea și în harta de mai jos.

vi) Mod de exploatare

În primele șase luni ale anului 2014 au fost exploatare 281 de victime în industria sexului și pornografiei, 141 de victime exploatare prin muncă, 19 victime prin obligarea la cerșetorie și 3

victime exploatate prin obligarea la furturi. În cazul a 4 persoane a existat tentativă la traficul de persoane în scopul exploatării de orice fel.

vii) Diverse forme de exploatare

Industria sexului:

- se constată o creștere a numărului de victime exploatate sexual (262 victime), ceea ce reprezintă 58 % din totalul victimelor identificate în acest an;

- și în această perioadă, exploatarea în locuințe private a înregistrat un număr ridicat de victime identificate, respectiv 104 victime, urmat de 70 victime exploatate în stradă și de 48 de victime în cluburi.

Sectorul economic:

- în perioada analizată, exploatarea prin muncă deține locul doi, cu un număr de 141 de victime, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2013, când se afla pe primul loc cu 230 de victime, respectiv 46 % din totalul de victime identificate în primul semestru al anului 2013, urmate de exploatarea sexuală în procent de 44 %;

- exploatarea prin muncă se desfășoară tot în sectoarele economice în care predomină munca „la negru”, acolo unde intervenția autorităților este mai dificilă, și anume: sectorul agriculturii și sectorul construcțiilor;

- s-a redus numărul victimelor exploatate în agricultură, 67 victime, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, când numărul victimelor ajungea la 180;

- a crescut, însă, numărul victimelor exploatate în construcții (53 victime), comparativ cu anul trecut, când erau 19 persoane.

vii) Profilul generic al victimelor

V.3. Activitatea Direcției de Combatere a Criminalității Organizate¹⁷

i) Statutul Serviciului de Combatere a Traficului de persoane în cadrul Direcției de Combatere a Criminalității Organizate

În cadrul Inspectoratului General al Poliției Române - Direcția de Combatere a Criminalității Organizate (în continuare „DCCO”) este singura agenție de aplicare a legii specializată în combaterea infracțiunilor aferente traficului de persoane, cu competență teritorială generală, fără personalitate juridică.

La nivel central, în cadrul DCCO funcționează Serviciul de combatere a traficului de persoane (în continuare „SCTP”), iar la nivel teritorial în cadrul celor 15 Brigăzi de combatere a criminalității organizate, constituite pe principiul teritorialității Curților de Apel, funcționează 15 Servicii de combatere a traficului de persoane și 27 de compartimente în cadrul Serviciilor de combatere a criminalității organizate, arondate Brigăzilor de combatere a criminalității organizate, la nivel județean.

În cadrul SCTP este cuprins și compartimentul denumit „Centrul de resurse privind combaterea traficului de persoane”, structură specializată cu atribuții de sintetizare a activităților desfășurate în domeniul combaterii traficului de ființe umane, la nivel central și teritorial, precum și pentru centralizarea și exploatarea datelor statistice rezultate din schimbul de date și informații realizat între DCCO, respectiv SCTP, și celelalte instituții cu atribuții în domeniul investigării și urmăririi în justiție a dosarelor de trafic de persoane.

SCTP desfășoară activități de investigare și cercetare penală, îndrumă, sprijină și evaluează activitatea brigăzilor și serviciilor teritoriale de combatere a criminalității organizate și ia măsuri pentru perfecționarea activităților potrivit competenței.

SCTP cooperează cu celelalte servicii din cadrul DCCO și direcții din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române și colaborează cu alte autorități abilitate, precum și cu structuri similare din alte țări și organisme internaționale abilitate în domeniul combaterii criminalității organizate.

Cooperarea polițienească internațională se realizează prin Centrul de Cooperare Polițienească Internațională (în continuare „CCPI”) ¹⁸, care asigură transmiterea datelor și informațiilor de interes operativ polițienesc, direct sau prin intermediul atașărilor de afaceri interne români acreditați în străinătate și a atașărilor străini acreditați la București, precum și prin intermediul ofițerilor de legătură acreditați la Centrul Regional SELEC.

ii) Atribuțiile Direcției de Combatere a Criminalității Organizate

DCCO, prin structurile de combatere a traficului de ființe umane, are următoarele atribuții principale:

- desfășoară activități investigative, de cercetare penală și de urmărire penală conform delegărilor DIICOT privind traficul de persoane, minori, organe, țesuturi și/sau celule de origine umană;
- desfășoară, din inițiativă proprie și sub coordonarea Parchetului, acțiuni informativ-operative pentru identificarea și documentarea activității infracționale a grupurilor organizate, implicate sau care săvârșesc infracțiuni de trafic de persoane, de minori, organe, țesuturi și/sau celule de origine umană;
- reacționează pe plan operativ, în funcție de schimbările legislative în domeniu și noile moduri de operare;
- reprezintă Poliția Română în cadrul parteneriatelor, seminariilor, conferințelor naționale, europene și internaționale în domeniul combaterii traficului de persoane;
- cooperează cu reprezentanții structurilor similare din străinătate, precum și cu reprezentanții altor instituții abilitate, care sunt implicate în prevenirea și combaterea traficului de persoane.

¹⁷ Secțiunea de față preia informații puse la dispoziție de DCCO cu ocazia audierilor organizate de Grup la 17 decembrie 2014.

¹⁸ A se vedea Secțiunea V.4, *infra*, p. 30-32.

iii) Obiectivele Direcției de Combatere a Criminalității Organizate conform Planului național de acțiune 2012-2014

Obiectivul prioritar de acțiune al DCCO – SCTP în domeniul prevenirii și combaterii traficului cu ființe umane îl constituie continuarea susținută a luptei împotriva acestui fenomen. Acest obiectiv a fost realizat prin scăderea constantă a numărului victimelor exploatate, concomitent cu destructurarea grupărilor de criminalitate organizată implicate.

Direcțiile de acțiune sunt:

- **îmbunătățirea capacității instituționale de investigare a infracțiunilor de trafic de persoane, cu precădere a cazurilor de trafic de minori** – realizată prin abordarea coordonată și continuă antitrafic susținută prin activitatea investigativă, de sesizare proprie a faptelor de natură penală aferente traficului de persoane, continuată prin activitatea de cercetare penală desfășurată de către ofițerii de poliție din cadrul DCCO în baza instituției delegării, dispusă de către procurori din cadrul DIICOT – Ministerul Public și finalizată prin trimiterea în judecată și condamnarea inculpaților de către instanțele competente;

- **armonizarea prevederilor legislației naționale din domeniul combaterii traficului de persoane cu cele ale Uniunii Europene** - România a armonizat legislația proprie cu Directiva 2011/36 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia¹⁹;

- **intensificarea utilizării instrumentelor de cooperare judiciară internațională** prin: continuarea utilizării instrumentelor de cooperare judiciară internațională; utilizarea analizelor specifice pe baza datelor privind rezultatele investigațiilor financiare asupra traficantilor, în vederea executării confiscărilor bunurilor/sumelor de bani generate de activitățile infracționale; cooperarea cu Europol și Eurojust pentru identificarea operațiunilor și investigațiilor comune ce pot fi inițiate împotriva grupărilor de crimă organizată implicate în traficul de persoane;

- **asigurarea continuității și durabilității programelor de formare în domeniul combaterii a specialiștilor din structurile de aplicare a legii** – activitate realizată prin derularea de programe de pregătire a ofițerilor antitrafic, cât și a celor din cadrul Poliției Naționale care pot avea un prim contact cu prezumtivele victime ale traficului de persoane;

- **urmărirea bunurilor și a profiturilor obținute din comiterea infracțiunii de trafic de persoane** – realizată în cadrul fiecărei cauze instrumentate și finalizate prin trimiterea în judecată a traficantilor;

- **dezvoltarea canalelor de comunicare și cooperare funcțională și interinstituțională cu statele Uniunii Europene, țări terțe, precum și cu organizațiile internaționale în contextul global de luptă împotriva traficului de persoane** – acțiune realizată în permanență cu ocazia schimburilor operative de date privind persoanele suspecte implicate în comiterea de infracțiuni din sfera traficului de persoane și prezumtivele victime ale acestora, precum și în cadrul echipelor comune de investigații și echipe comune de anchetă încheiate între statele membre.

iv) Contribuția Direcției de Combatere a Criminalității Organizate la realizarea Planului național de acțiune 2012-2014

iv.1. Obiectiv - îmbunătățirea capacității instituționale de investigare a infracțiunilor de trafic de persoane, cu precădere a cazurilor de trafic de minori

În scopul îmbunătățirii capacității instituționale de investigare a infracțiunilor de trafic de persoane și eficientizării capacității de reacție împotriva fenomenului, la nivelul IGPR au existat preocupări de îmbunătățire a instrumentelor de colectare și procesare a datelor statistice și de identificare a unor noi soluții reușindu-se implementarea Sistemul național de raportare incidente.

¹⁹ Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului (JO L 101, 15.4.2011, p. 1).

DCCO a eficientizat cooperarea instituțională și interinstituțională în special cu partenerii consacrați cu responsabilități în domeniul siguranței naționale, atât din cadrul MAI, cât și DIICOT, SRI, SIE, MAPN.

Rezultatele pozitive obținute ca urmare a eficientizării capacității de reacție instituțională față de grupările infracționale organizate, specializate în traficul de persoane se reflectă în datele statistice care indică tendința descendentă a victimizării cetățenilor români, atât în plan intern, cât și extern.

Anul	Grupări destructurate de trafic de ființe umane - DCCO		Urmărire penală trimitere în judecată - DIICOT		Condamnări definitive CSM – instanțe			Victime identificate
	Nr. grupuri destrămate	Nr. persoane grupări	Nr. cauze penale finalizate	Nr. persoane trimise în judecată	Total condamnări definitive	Nr. persoane condamnate pentru trafic de persoane	Nr. persoane condamnate pentru trafic de minori	
2012	47	377	676	536	427	161	266	1041
2013	51	411	798	552	252	103	149	896
Sem. I 2014	36	227	509	360	159	65	94	448

Pedepse aplicate/date CSM / Anul	2012	2013	Sem. I 2014
Total	427	252	159
0-6 luni închisoare	0	1	0
6 luni -1 an închisoare	0	0	0
1- 5 ani închisoare	144	41	44
5 -10 ani închisoare	139	52	37
10 -15 ani închisoare	31	23	11
Peste 15 ani închisoare	5	0	1
Suspendarea condiționată a executării pedepsei	40	34	20
Suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei	67	69	39
Executarea pedepsei la locul de muncă	0	0	0
Amendă	0	19	11
Condamnat la măsuri educative	0	0	0
Mustrare	1	0	0

iv.2. Obiectiv - armonizarea prevederilor legislației naționale din domeniul combaterii traficului de persoane cu cele ale Uniunii Europene

La nivelul DCCO au fost desfășurate activități de punere în practică a noilor reglementări în domeniul prevenirii, combaterii traficului de persoane și protejării victimelor acestuia, conform Directivei 2011/36 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și a dispozițiilor Cartei sociale europene²⁰.

Astfel, din anul 2013, s-a urmărit aplicarea dispozițiilor Cartei sociale europene (revizuite) în ceea ce privește investigarea infracțiunilor circumscrise sferei traficului de persoane, iar la finele anului 2014 a fost comunicat modul de punere în aplicare.

²⁰ Carta socială europeană (revizuită) este o convenție a Consiliului Europei și nu act al Uniunii Europene. Ea nu trebuie confundată cu Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor, adoptată în 1989.

Totodată, transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei 2011/36 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, fost direct realizată prin aplicarea/executarea unitară a noilor coduri - Codul penal și Codul de procedură penală - în privința incriminării traficului de persoane și a traficului de minori.

iv.3. Obiectiv - intensificarea utilizării instrumentelor de cooperare judiciară internațională

În permanență structurile de specialitate ale DCCO în domeniul cooperării internaționale în combaterea traficului de persoane au desfășurat următoarele **activități**:

1) Continuarea utilizării instrumentelor de cooperare judiciară internațională

Astfel, la nivel național, în prima parte a anului 2013, în cadrul operațiunilor derulate, au fost solicitate autorităților străine prin intermediul CCPI, ofițeri de legătură străini și alte structuri, un număr de 1472 informații și verificări, iar în sens invers, au fost primite solicitări constând în 3333 informații și verificări (cereri de asistență internațională primite din partea partenerilor externi). În primul semestru al anului 2014, s-au înregistrat 1288 de informări difuzate prin canalele de cooperare polițienească și s-au primit 2378 de cereri de asistență internațională din partea partenerilor externi.

În anul 2013, la nivel național, au fost înregistrate 92 comisii rogatorii solicitate de autoritățile străine și 75 comisii rogatorii solicitate autorităților străine, în care s-au desfășurat activități de cercetare inclusiv cu participarea unor investigatori din țările de destinație a traficului. În primul semestru al anului 2014, situația numerică a comisiilor rogatorii a fost de 55 solicitate de autoritățile străine și 54 solicitate autorităților străine.

Totodată, în anul 2013 au fost schimbate prin ofițerii de legătură străini, aflați la post în România, sau cu autoritățile străine cu atribuții în domeniul combaterii infracțiunilor de trafic de persoane mai multe mesaje conținând informații operative referitoare la traficul de persoane, atât în sprijinul structurii centrale, cât și teritoriale. Pe linia combaterii traficului de persoane, au fost schimbate cu reprezentanții polițiilor/structurilor străine acreditate la București un număr de 459 mesaje, iar în prima jumătate a anului 2014 - 326 mesaje.

DCCO a promovat și promovează crearea unor echipe internaționale de lucru de tip grupuri operative („task-force”), în care să-și desfășoare activitatea ofițeri specialiști în problematica traficului de persoane din România, cu posibilități de a obține sprijin operativ direct în cazuri urgente de la structurile cu atribuții în domeniu străine. Activitățile desfășurate în comun cu partenerii străini în anul 2013 s-au desfășurat în cadrul a 23 de grupuri operative comune cu echipe de investigatori externi, iar în primul semestru al anului 2014 în 7 echipe mixte de investigare. Dintre acestea, exemplificăm echipele mixte realizate cu polițiști elvețieni, germani, cu autoritățile de aplicare a legii din Belgia, Austria, Italia, Olanda și Norvegia în cadrul întâlnirilor și misiunilor operative, cât și echipele mixte realizate în cadrul grupurilor de lucru – cum ar fi grupul de lucru pe relația România-Elveția privind criminalitatea organizată în domeniul traficului de persoane, grupul de lucru minori neînsoțiți pe teritoriul Franței.

Importantă este și activitatea depusă de către DCCO în calitate de coordonator al grupului operativ MIRAGE în domeniul combaterii traficului de persoane.

Rezultate deosebite au fost obținute și în domeniul traficului de persoane/minori pe plan internațional, prin promovarea, în cooperare cu autorități similare din țările de destinație, de echipe comune de investigație; se pot exemplifica în acest sens echipele comune de investigație cu Germania, Spania, Polonia, Franța și Cehia care sunt în derulare, dar și cele finalizate cu Marea Britanie (2), Germania și Franța.

2) Ca urmare a activităților în comun desfășurate de DCCO cu celelalte state membre implicate în operațiuni comune privind grupările criminale organizate transfrontaliere, Europol și alte organizații internaționale au întocmit, spre utilizare și valorificare, analize specifice pe baza datelor privind rezultatele investigațiilor financiare asupra traficantilor, în vederea executării confiscărilor bunurilor/sumelor de bani generate de activitățile infracționale.

3) Cooperarea DCCO cu Europol și Eurojust, pentru identificarea operațiunilor și investigațiilor comune ce pot fi inițiate împotriva grupărilor de crimă organizată implicate în traficul de persoane s-a concretizat în 5 investigații comune desfășurate în anul 2013 și 9 în primul semestru 2014.

iv.4. Obiectiv - asigurarea continuității și durabilității programelor de formare în domeniul combaterii, a specialiștilor din structurile de aplicare a legii

În perioada de referință au fost organizate în structurile și unitățile de învățământ ale Poliției Române o serie de cursuri de instruire profesională, formare și perfecționare, a căror tematică se înscrie pe linia prevenirii și combaterii traficului de persoane. Totodată, în programe școlare sunt prevăzute teme în domeniul drepturilor omului.

Pe plan intern, în perioada menționată a fost continuată pregătirea specialiștilor în combaterea traficului de persoane, prin întocmirea și includerea temelor de profil în programele de studiu ale unităților de formare și specializare, iar prin participarea la cursuri de formare formatori și prin participarea la cursuri de specialitate și seminarii de pregătire la nivel intern și internațional, formatorii din cadrul DCCO au asigurat pregătirea de specialitate celorlalte structuri din cadrul IGPR, organizarea de cursuri de specialitate și seminarii de pregătire.

În perioada de referință, ofițerii structurilor de combatere a traficului de persoane au participat la realizarea de materiale mediatice/articole de presă privind anumite acțiuni desfășurate și de interviuri punctuale privind tematica traficului de persoane, traficului de minori și de organe, atât pentru presa internă, cât și internațională.

iv.5. Obiectiv - urmărirea bunurilor și a profiturilor obținute din comiterea infracțiunii de trafic de persoane

În ultima perioadă, un accent deosebit s-a pus pe urmărirea circuitului resurselor financiare și bunurilor traficantilor rezultate din săvârșirea de infracțiuni. Astfel, cu ocazia investigațiilor derulate, unul din obiective este acela de a identifica bunurile mobile și imobile ale membrilor grupărilor infracționale obținute ca urmare a faptelor săvârșite, indicatorul „bunuri și valori ridicate în vederea confiscării” fiind important în evaluarea situației operative. Din anul 2014, prin intrarea în vigoare a noilor reglementări privind confiscarea specială și cea extinsă din Codul penal și Codul de procedură penală, România are reglementată în conformitate cu normele europene și internaționale instituția urmăririi, sechestrării și confiscarea profiturilor și proprietăților traficantilor ca produs al infracțiunilor săvârșite.

iv.6. Obiectiv - dezvoltarea canalelor de comunicare și cooperare funcțională și interinstituțională cu statele Uniunii Europene, țări terțe, precum și cu organizațiile internaționale în contextul global de luptă împotriva traficului de persoane

Pentru întărirea cooperării și colaborării eficiente cu toți partenerii implicați în lupta împotriva traficului de persoane – statele Uniunii Europene, țări terțe, precum și cu organizațiile internaționale, DCCO a desfășurat activități constând în întâlniri cu reprezentanți ai instituțiilor în domeniu din statele membre UE, țări terțe, vizite de lucru cu participare internațională și o serie de participări la activitățile de profil ale instituțiilor europene/organizațiilor internaționale.

Structurile de specialitate ale DCCO în domeniul combaterii traficului de persoane au realizat, în permanență, întâlniri cu ofițerii de legătură străini cu privire la cazuri punctuale, cât și pentru informări și schimb de bune practici în domeniu, urmărind totodată flexibilizarea procedurilor de contact și schimb de informații operative prin rețeaua de puncte de contact.

În baza acestor activități au fost derulate, și sunt în derulare, anchete comune, în cazuri concrete, prin contacte directe, cu autoritățile competente din statele de destinație.

O colaborare intensă se realizează permanent, atât la nivel central, cât și teritorial, între specialiștii ANIP și cei din cadrul DCCO pentru schimbul de date privind victimele traficului de persoane, pentru îndrumarea acestor victime către asistența specializată și acordarea unei forme de protecție.

v) Mecanisme, instrumente și resurse aflate la dispoziția Direcției de Combatere a Criminalității Organizate

Activitatea investigativă a ofițerilor de poliție specializați în combaterea traficului de persoane s-a reflectat prin abordarea următoarelor opțiuni de investigare:

- investigația reactivă se bazează pe declarația victimei și mărturia directă în procesul penal;

- investigația pro-activă se bazează pe informațiile obținute de către ofițerii de poliție specializați în combaterea traficului de persoane.

Acestea au dat posibilitatea ofițerilor de poliție ca, împreună cu celelalte agenții de aplicare a legii, să poată ajunge la soluționarea unor cauze complexe din acest domeniu și prin aceasta să asigure:

- salvarea victimelor și protecția drepturilor acestora;
- prinderea și condamnarea traficanților;
- identificarea și confiscarea bunurilor traficanților, rezultate din săvârșirea de infracțiuni.

Activitatea investigativă și de cercetare a DCCO s-a bazat și pe o cooperare judiciară eficientă la nivel internațional cu autoritățile de aplicare a legii din țările de destinație, arătându-și disponibilitatea consolidării schimbului de date și informații de interes judiciar și polițienesc.

Astfel, ofițerii de poliție din cadrul DCCO au oferit asistență practică partenerilor polițiști din țările de destinație, în cadrul unor investigații comune pentru a putea identifica eventualele situații de exploatare a victimelor române de către traficanți și astfel să se poată interveni formal față de săvârșirea unor asemenea fapte, dar au și beneficiat de o asemenea asistență specifică autorităților de aplicare a legii din aceste state.

Polițiștii DCCO și-au arătat disponibilitatea partenerilor din țările de destinație în sensul întăririi relațiilor de cooperare în special cu autoritățile de aplicare a legii care au responsabilități concrete în combaterea acestui fenomen pentru ca datele și informațiile să fie exploatate în timp real și astfel să conducă la aplicarea măsurilor legale specifice statelor implicate.

Ofițerii de poliție folosesc, în documentarea cauzelor de trafic de persoane, toate tehnicile speciale de investigare a combaterii criminalității organizate, propuse de procuror și autorizate de judecător, în unele cazuri pentru a fi folosite ca mijloc de probă, cum sunt: supravegherea discretă a traficanților, investigatori sub acoperire, supravegherea mijloacelor de comunicație, monitorizarea conturilor bancare sau a altor activități financiare.

A fost pus în practică Mecanismul național de identificare și referire a victimelor traficului de persoane (MNIR), care urmărește adoptarea unui răspuns unitar, coordonat de către toate instituțiile și organizațiile implicate în lupta antitrafic, susceptibil să conducă la îmbunătățirea capacității de identificare a victimelor traficului de persoane și de asigurare a protecției și asistenței acordate acestora, indiferent de instituția sau organizația cu care victimele intră în contact pentru prima dată. MNIR conține ansamblul de norme (măsuri și acțiuni) destinate identificării și referirii victimelor traficului de persoane, în vederea asigurării nevoilor de asistență și protecție ale acestora, după cum urmează:

- modalități de identificare a victimelor traficului de persoane, dintr-o dublă perspectivă: legală – identificarea formală și victimologică – circumstanțele, particularitățile fiecărui caz;
- indicatori pentru identificarea victimelor traficului de persoane;
- principii și modalități de intervievare a victimelor traficului de persoane;
- modalități concrete de identificare și repatriere a victimelor traficului de persoane (prin intermediul organelor judiciare, misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale României în străinătate, precum și prin intermediul TelVerde);
- proceduri de referire a victimelor către furnizori specializați de asistență pentru reintegrare.

V.4. Activitatea Centrului de Cooperare Polițienească Internațională în materia combaterii traficului de persoane²¹

Centrul de Cooperare Polițienească Internațională (în continuare „CCPI”) este unitatea centrală de specialitate a Inspectoratului General al Poliției Române (în continuare „IGPR”) care asigură schimbul de informații operative în domeniul combaterii criminalității transfrontaliere, precum și gestionarea fluxului de informații de interes operativ aferent cooperării internaționale derulată de structurile specializate ale Ministerului Afacerilor Interne (în continuare „MAI”).

CCPI reunește următoarele canalele de cooperare polițienească internațională: Interpol, Europol, Sistemul Informatic Schengen/SIRENE (Suplimentary Information REquested at National Entries), legătura operațională cu SELEC (Centrul Sud-Est European de Aplicare a Legii), precum și cu atașatii de afaceri interne și ofițerii de legătură, atât români acreditați în străinătate, cât și străini acreditați în România.

La nivelul anului 2013, CCPI a primit din partea partenerilor externi de colaborare un număr de 1380 de solicitări având ca obiect traficul de ființe umane, iar în primele 11 luni ale anului 2014 un număr de 1265 de solicitări. De asemenea, autoritățile române de aplicare a legii au transmis 1698 de solicitări în anul 2013, iar în 11 luni ale anului 2014 - 1236 de solicitări. Principalii parteneri de cooperare au fost Spania, Marea Britanie, Franța, Germania, Italia și Austria.

Referitor la persoanele implicate, solicitările de informații primite din străinătate s-au referit, în ceea ce privește cetățenii români, în anul 2013 la 461 de suspecti și 166 de victime, iar în primele 11 luni ale anului 2014 la 387 de suspecti și 162 de victime.

Contribuția României la activitatea Oficiului European de Poliție – Europol, principala agenție europeană de aplicare a legii, este una complexă, începând cu faptul că România este unul din principalii actori în dosarul de analiză „Phoenix”, deschis pe linia combaterii traficului de ființe umane.

Poliția Română a detașat un expert național în domeniul traficului de ființe umane, care își va începe activitatea la Europol în luna ianuarie 2015.

În anul 2014, România a participat la 5 operațiuni Europol, împreună cu unul sau mai multe state membre. În ceea ce privește operațiunea „ARHIMEDE”, desfășurată la nivelul tuturor statelor membre ale Uniunii Europene, România a înregistrat o activitate susținută pe palierul schimbului de date și informații la nivel operațional, situându-se printre cei mai activi participanți, din perspectiva informațiilor schimbate, alături de Marea Britanie, Germania și Olanda.

În cadrul EMPACT (European Multidisciplinary Platform against Criminal Threats), România a participat, în cadrul Planului de acțiune operațional în domeniul traficului de ființe umane, în cadrul următoarelor obiective strategice:

1. furnizarea de informații operaționale și strategice;
2. identificarea și destructurarea grupurilor de criminalitate organizată;
3. utilizarea investigațiilor financiare;
4. utilizarea proactivă a abordărilor multidisciplinare, alternative și complementare în domeniul traficului de persoane;
5. asigurarea unei abordări centrate pe victime prin îmbunătățirea identificării și protecției victimelor traficului de persoane.

În ceea ce privește traficul de ființe umane, cooperarea polițienească internațională, în contextul în care peste două treimi dintre victimele identificate au fost exploatate în afara granițelor, reprezintă o cerință esențială soluționarea cauzelor pe acest palier. Astfel, alături de cooperarea cu partenerii europeni, în situații în care activitatea infracțională se derula/avea impact în mai multe spații, s-a solicitat sprijinul Europol în vederea organizării de întâlniri de coordonare. Specialiști din România au participat cu regularitate la întâlniri operaționale sub coordonarea

²¹ Prezentarea a fost furnizată de această structură pentru audierile organizate de Grup la 17 decembrie 2014.

Europol și/sau Eurojust în etapele premergătoare constituirii unor grupuri operative („*task-force*”) sau echipe comune de anchetă.

Organizația Internațională de Poliție Criminală – Interpol este cea mai mare organizație polițienească la nivel mondial, cu 190 de state membre, printre ai cărei membri fondatori se află și România, acordă un interes deosebit prevenirii și combaterii traficului de ființe umane, fenomen privit de organizație ca sclavie modernă și care reprezintă una dintre cele mai lucrative forme ale crimei organizate. Interpol contribuie la contracararea acestui fenomen în principal prin:

- operațiuni și proiecte – acțiuni concrete în scopul destructurării rețelelor de trafic de ființe umane;
- serviciile și aplicațiile Interpol – elemente de tehnică și sisteme pentru schimbul global de informații;
- parteneriate – eficientizarea soluțiilor, prin aducerea în același cadru a reprezentanților din diferite sectoare de activitate;
- evenimente și conferințe – reunirea mai multor experți din diferite domenii de activitate conexe acestui fenomen.

Serviciile și aplicațiile Interpol utilizate în combaterea traficului de ființe umane, accesibile utilizatorilor („*useri*”) autorizați, sunt:

- formularul HST (Human Smuggling and Trafficking) – mesaj standardizat folosit pentru raportarea între țările membre și către secretariatul general al Interpol, a cazurilor de trafic de ființe umane;
- sistemul MIND/FIND care oferă structurilor din prima linie (frontieră, imigrație etc.) posibilitatea de a efectua verificări în baza SLTD (documente de călătorie furate ori pierdute) a Interpol și să primească un răspuns imediat – România a implementat integral aceste soluții moderne de accesare a bazelor de date, care sunt accesibile tuturor lucrătorilor operativi, de pe dispozitive fixe ori mobile;
- lista ofițerilor de contact din cadrul fiecărui birou central național Interpol, care sunt responsabili de cooperarea în ceea ce privește solicitările referitoare la cazuri de trafic de ființe umane. La cea mai recentă actualizare, această listă conținea 186 de contacte din 135 de țări;
- sistemul de notificări și comunicări al Interpol, care asigură schimbul de informații între statele membre în vederea depistării infractorilor și a persoanelor suspecte. Deosebit de utilă în acest context este „notificarea verde” („*green notice*”), prin care statele membre pot avertiza cu privire la o posibilă deplasare a unui infractor cunoscut pe teritoriul altui stat sau în altă regiune.

Secretariatul general al Interpol lucrează îndeaproape cu alte organizații internaționale și guvernamentale implicate în combaterea traficului de ființe umane, prin care se efectuează un schimb util de bune practici și cunoștințe. Printre partenerii Interpol enumerăm: Europol, Eurojust, Frontex, SELEC (*Southeast European Law Enforcement Center*) și Oficiul ONU pentru Combaterea Infracțiunilor și a Traficului de Droguri (UNODC).

Centrul Sud-Est European de Aplicare a Legii (SELEC), singura organizație internațională cu sediul la București, are particularitatea unică de a aduna polițiști și vameși din 12 țări din regiune. Centrat pe combaterea criminalității organizate transfrontaliere, SELEC acordă o importanță deosebită combaterii traficului de ființe umane, unul dintre principalele grupuri operative ale centrului fiind grupul operativ „Mirage” privind combaterea traficului de ființe umane și a migrației ilegale, înființat în mai 2000 și coordonat de România.

La nivelul anului 2013, în cadrul grupului au fost schimbate 305 solicitări și informații, SELEC fiind implicat în coordonarea a 13 operațiuni comune și finanțarea a 16 întâlniri operative, organizând și o operațiune regională, „Mirage 2013”.

Un alt palier pe care MAI și IGPR sunt foarte active este cooperarea bilaterală, în care se remarcă misiunile polițiștilor români în statele europene partenere și încheierea unor planuri de acțiune la nivel bilateral (de exemplu, Olanda).

V.5. Activitatea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism²²

i) Informații generale

Serviciul de prevenire și combatere a criminalității organizate din cadrul Structurii centrale este structura DIICOT care investighează infracțiunile de trafic de persoane.

În 2014, activitatea de combatere a infracțiunilor de trafic de persoane și trafic de migranți a reprezentat principala componentă a activităților derulate de către procurorii specializați din cadrul Serviciului de prevenire și combatere a criminalității organizate din cadrul structurii centrale, dar și a celorlalți procurori din cadrul unităților teritoriale.

Un număr semnificativ de victime traficate în Europa provin din România. Bărbați, femei și copii din România sunt traficați către țări europene (Austria, Cipru, Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Lituania, Olanda, Norvegia, Polonia, Regatul Unit, Republica Cehă, Slovacia, Slovenia, Spania și Suedia), în scopuri de muncă forțată în agricultură, construcții, gospodării, hoteluri și industrie, precum și pentru cerșetorie forțată și furt.

Femei și copii din România sunt traficați către țări europene (Belgia, Croația, Cipru, Elveția, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Malta, Norvegia, Olanda, Portugalia, Regatul Unit, Slovenia, Spania, Suedia și Ungaria), precum și către Canada, în scopuri de prostituție forțată. Minorele reprezintă aproximativ o treime dintre victimele traficului de persoane din România. Victimele traficate pentru cerșetorie forțată sunt în marea majoritate de etnie romă.

ii) Tendințe privind traficul de persoane

În cursul anului 2014 s-a înregistrat o scădere a traficului de persoane în vederea exploatarei sexuale, constatându-se o creștere semnificativă a fenomenului ce are în vedere exploatarea prin muncă forțată.

Potrivit investigațiilor efectuate în cazurile de trafic de persoane a rezultat faptul că România a rămas în continuare o țară sursă a traficului de ființe umane. Victimele traficului de persoane sunt racolate în continuare din rândul celor care au condiții precare de viață, provin din familii dezorganizate sau monoparentale, au nivel scăzut de educație, nu au acces la informație, au atitudini și judecăți naive, doresc să scape dintr-un mediu abuziv sau neglijent.

S-a constatat menținerea modurilor de operare clasice, respectiv promisiunea falsă a unui loc de muncă în străinătate, (precum ospătărițe, dansatoare, babysitter), aservire sentimentală, în ceea ce privește traficele persoanelor în vederea exploatarei sexuale, promisiunea unui loc de muncă bine plătit, cazarea și hrană asigurate, transportul până în țara de destinație, pentru ca apoi victimele să fie supuse la muncă forțată, să fie deposedate de documente, să nu fie plătite conform activității lucrative desfășurate sau să nu fie remunerate deloc, sub pretextul unor false datorii pe care le-ar avea față de traficanți, în cazul formei de exploatare prin muncă.

În ceea ce privește traficul de persoane în vederea exploatarei prin cerșetorie, s-a constatat un ușor regres față de anii anteriori, însă această formă de exploatare nu este neglijată, întrucât în astfel de situații, copiii sunt cei avuți în vedere de către traficanți pentru a fi exploatați.

De asemenea, s-a constatat evitarea modalității de săvârșire a infracțiunii de trafic de persoane prin folosirea actelor de violență extremă, răpire sau lipsire de libertate.

Din perspectiva traficului de persoane prin prelevarea ilegală de organe, țesuturi sau celule de origine umană nu s-a înregistrat cauze noi.

Referitor la tendințele traficului de persoane au rezultat următoarele:

- menținerea caracteristicii structurale neregulate a grupurilor infracționale prin aceea că, o mare parte sunt constituite pe baza legăturilor de familie, rudenie sau etnie, astfel că fiecare etapă a traficului poate fi gestionată de oricare dintre acestea;

²² Informațiile din această secțiune sunt preluate din Raportul anual pentru 2014 al DIICOT, disponibil la adresa: http://www.diicot.ro/images/documents/rapoarte_activitate/raport_2014.pdf.

- profiturile activităților infracționale rămân concentrate în posesia unui grup restrâns de persoane/familii/rude;
- sub aspectul transferurilor de bani obținuți în urma traficării, în ultima perioadă se observă tendința traficantilor de a însoți victimele în țări unde se practică legal prostituția, pentru ca ulterior aceștia să revină în țară, de unde se deplasează periodic și preiau personal sumele de bani obținute, pentru a preveni lăsarea unor „urme”, specifice sistemelor electronice de transfer bancar;
- veniturile obținute de către traficanți din activitatea infracțională au fost investite în bunuri imobile (terenuri, case, apartamente etc.), bunuri mobile (mașini de lux, bijuterii din aur, haine de lux, aparatură electronică etc.), înființarea de societăți comerciale, dar și în abordarea unui trai extravagant;
- în ceea ce privește modalitatea exploatării prin muncă din perspectiva traficului de ființe umane se constată o creștere a acestui fenomen, victimele fiind recrutate din mediul rural, pe fondul precar al resurselor financiare și materiale ale anumitor categorii de persoane;
- întărirea preocupării traficantilor pentru specializare și dotare tehnică, comunicarea între aceștia într-o măsură mai redusă prin intermediul rețelelor GSM și utilizarea în mod frecvent a mijloacelor de transmisie a datelor prin internet de tipul Viber, What's Up, Twitter, Skype.

iii) Date statistice privind activitatea DIICOT în anul 2014

În anul 2014 au fost soluționate un număr total de 799 cauze, ceea ce reprezintă o creștere cu 0,13 % în comparație cu anul 2013 (798 cauze).

Dintre acestea, au fost soluționate prin rechizitoriu 190 de cauze (față de 186, reprezentând o creștere cu 2,15 %) cu 550 inculpați (față de 552), reprezentând o scădere cu 0,36 %, dintre care 285 arestați preventiv (față de 330, reprezentând o scădere cu 13,64 %).

Numărul victimelor traficate în vederea exploatării a fost de 832, dintre care 327 minori.

În cazurile instrumentate de DIICOT, au fost dispuse măsuri asiguratorii în sumă de 23.055.711 lei și s-au stabilit prejudicii în dauna victimelor infracțiunilor de trafic de persoane în sumă de 474.580 lei și 953.960 euro.

iv) Traficul de migranți în 2014

Traficul de migranți reprezintă o amenințare importantă la adresa statelor dezvoltate din punct de vedere economic, riscurile asociate acestui fenomen negativ fiind de natură economică (evaziune fiscală, spălare de bani, contrabandă), socială (falsificări de documente) și, nu mai puțin important, de securitate (intenția expres exprimată de lideri ai Statului Islamic, în ceea ce privește trimiterea în Europa a „luptătorilor” proprii disimulați în grupuri de refugiați și migranți).

Studiile întreprinse de Frontex, Europol sau UNTOC au scos în evidență faptul că există o accentuare a procesului de dislocare a populației din zonele afectate de conflictele armate din Siria și Irak către Turcia și regiunea balcanică.

Întrucât România se află pe ruta migraționistă nord-balcanică și în sudul principalei rute de imigrare estice, se constată o creștere a fenomenului migrației ilegale.

Activitățile întreprinse de către organele de urmărire penală vizează două componente esențiale ale fenomenului migrației ilegale și anume:

- intrarea ilegală în România;
- părăsirea țării în mod fraudulos.

În ceea ce privește componenta de intrare ilegală în România, aceasta vizează activități ale grupărilor infracționale care racolează, transportă și cazează cetățeni străini, cu preponderență din țările cu potențial migrator și terorist, cetățeni străini dornici să imigreze în state UE.

Conform studiilor efectuate, în România s-a constatat o presiune constantă asupra frontierei albastre, existând o curbă ascendentă față de anii precedenți.

Din punct de vedere al intrării ilegale în țară, cel mai încercat segment de frontieră este cel sudic, cu Bulgaria. Sectoarele de frontieră vizate sunt Gomotarci (BG) – Cetate (RO), județul Dolj, Dobrich – Kardam (BG) – Negru Vodă (RO), județul Constanța, Ruse (BG) – Giurgiu (RO), județul Giurgiu. În ceea ce privește frontiera cu Serbia, s-a constatat că în anul 2012 fenomenul

migrației ilegale prin zona verde atingeau cote alarmante, câte 200-300 migranți lunar, aspect care s-a diminuat în anul 2013, pentru ca în anul 2014 în același sector de frontieră să se înregistreze 1 sau 2 cazuri de tentativă de trecere ilegală a frontierei pe parcursul unui trimestru.

Referitor la frontiera cu Ucraina s-a reținut faptul că fenomenul migrației ilegale a scăzut simțitor față de anii anterior.

Ca moduri de operare utilizate au fost stabilite următoarele:

- traversarea fluviului cu ambarcațiuni rapide;
- ascunderea migranților în mijloace de transport marfă și călători;
- traversarea ilegală a frontierei pe jos, în sectoarele terestre;
- traversarea podului Giurgiu-Ruse cu autovehicule și continuarea deplasării migranților pe jos cu ocolirea punctului de frontieră;
- trecerea frontierei pe jos, prin zone accidentate, muntoase dispuse în sectorul de frontieră Brodina-Straja.

Cu privire la cea de-a doua componentă, cea de ieșire ilegală din țară, aceasta vizează scoaterea frauduloasă a migranților, activitate ce se desfășoară cu preponderență pe zona vestică a României, întrucât migranții doresc să ajungă cu precădere în state din spațiul Schengen.

Astfel, frontiera cu Ungaria este cea mai vizată frontieră de către grupările infracționale ce desfășoară activități circumscrise traficului de migranți, aceasta deoarece Ungaria deține statutul de membru Schengen și, de pe teritoriul maghiar, transfugii se pot deplasa liber către țările de destinație.

Modurile de operare utilizate în acest scop de traficanți sunt, în principal, aceleași cu cele utilizate pe sensul de intrare în țară, respectiv:

- ascunderea transfugilor în mijloace de transport;
- călăuzirea migranților pentru traversarea ilegală a zonelor verzi circumscrise frontierei de stat;
- utilizarea documentelor de identitate falsificate sau contrafăcute;
- obținerea de vize Schengen în baza unor documente contrafăcute.

Metodele utilizate în cadrul unui singur mod de operare sunt însă extrem de variate. În cazul mijloacelor de transport transfugii sunt disimulați în TIR-uri, autocare, autoutilitare, portbagajul autoturismelor, podurile trenurilor, garniturile trenurilor de marfă de orice natură etc. Într-un singur caz pot fi utilizate de traficanți până la 4 moduri diferite de operare și în egală măsură, sunt fraudate succesiv mai multe sectoare de frontieră.

În prezent, se poate vorbi de tarife bine stabilite practicate pe piața migrației ilegale, care diferă în funcție de zonele de plecare a grupurilor de migranți ilegali, numărul sectoarelor de frontieră fraudate, modalitățile de trafic și destinațiile vizate de transfugi.

Astfel, un imigrant sirian aflat la frontiera turco-siriană poate achita traficanților sume cuprinse între 12.000 și 15.000 euro pentru a ajunge în spațiul Schengen. În general, sumele sunt achitate în etape, distribuția lor fiind gestionată de liderii rețelelor pe fiecare din segmentele rutelor clandestine parcurse.

Având în vedere amploarea acestui fenomen, cooperarea interinstituțională și internațională are o importanță deosebită.

În toate cazurile de trafic de migranți, DIICOT a colaborat cu IGPR – DCCO, IGPF, SELEC, un aport important în instrumentarea acestor cazuri fiind adus de către Serviciul Român de Informații și Departamentul de Informații și Protecție Internă, care prin natura atribuțiilor îndeplinite, obțin date de un real interes referitoare la cetățeni străini și filiere internaționale.

În anul 2014 au fost soluționate un număr de 27 cauze. Au fost întocmite 12 rechizitorii (față de 9) și acorduri de recunoaștere a vinovăției, înregistrându-se o creștere cu 33,33 % în comparație cu anul 2013, dispunându-se trimiterea în judecată a 66 de inculpați (față de 54), creștere cu 22,22 %, dintre care 34 (față de 15) în stare de arest preventiv, ceea ce, raportat la indicii statistici ai anului 2013, reprezintă o creștere cu 126,66 % pentru inculpații arestați.

În anul 2014, au fost efectuate 146 de cereri de cooperare judiciară internațională în materia traficului de persoane și minori, dintre acestea 64 fiind pasive și 82 active.

V.6. Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice²³

Departamentul pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați (DESB) exercită funcțiile de strategie, reglementare, reprezentare și autoritate de stat în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați și în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie.

Alături de violența în familie, traficul de persoane se numără printre problemele actuale ale societății românești.

Ca reacție la aceste două fenomene, ce afectează în egală măsură femeii, bărbații și copiii, DESB pune în aplicare activitățile prevăzute în cadrul proiectului „START – O viață de calitate în siguranță”, finanțat în baza „Programului dezvoltarea resurselor umane, Axa prioritară 6 - Domeniul major de intervenție, 6.3 Promovarea egalității de șanse pe piața muncii”.

Obiectivul general al proiectului îl reprezintă dezvoltarea unor măsuri integrate cu abordare sistemică și națională de prevenire și combatere a violenței domestice și a traficului de persoane.

În ceea ce privește obiectivele specifice ale proiectului, acestea vizează creșterea gradului de conștientizare a tuturor actorilor sociali relevanți, inclusiv la nivelul comunității, cu privire la principiile egalității de șanse, fenomenul violenței domestice și a traficului de persoane, cât și îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor specialiștilor și personalului care lucrează în domenii relevante și dezvoltarea de mecanisme și măsuri eficiente, integrate cu abordare sistemică și națională.

Proiectul răspunde în mod direct și contribuie la executarea efectivă a prevederilor legislației naționale, europene și internaționale în domeniu.

V.7. Ministerul Afacerilor Externe – Contribuția la realizarea obiectivelor specifice din Planul național de acțiune 2012-2014 pentru implementarea Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2012-2016²⁴

i) Direcții de acțiune

Activitățile Ministerului Afacerilor Externe (în continuare „MAE”) vizează, în calitate de partener, domeniilor *prevenirii* traficului de persoane, *acordării de asistență consulară* cetățenilor români, potențiale victime ale traficului de persoane, *întocmirii unor date statistice* în materie în vederea transmiterii acestora către instituțiile interesate (de exemplu, unei liste cu statele care prezintă potențial ridicat asupra aspectului traficului de persoane), dar și al *asigurării condițiilor pentru repatrierea victimelor* traficului de persoane.

ii) Dimensiunea prevenirii

MAE derulează o serie de demersuri în domeniul *prevenirii fenomenului traficului de persoane*, atribuții care îi revin în calitate de partener, alături de alte instituții cu competență în domeniul traficului de persoane, precum:

a) În cadrul procedurilor de lucru cu misiunile diplomatice și oficiile consulare, MAE solicită periodic actualizări referitoare la situații concrete privind traficul de persoane cu referire la numărul cetățenilor români, victime ale traficului de persoane, înregistrate în statele de reședință, numărul total al victimelor traficului de persoane, dar și asupra domeniului preponderent al exploatarei (muncă, cerșetorie, droguri, exploatare sexuală etc.).

²³ Această secțiune preia informații cuprinse într-o notă trimisă de minister la solicitarea scrisă adresată de Grupul pentru combaterea traficului de persoane al Parlamentului României.

²⁴ Secțiunea de față preia și adaptează nota trimisă în răspuns la solicitarea scrisă adresată Ministerului Afacerilor Externe la începutul anului 2015 de Grupul pentru combaterea traficului de persoane.

Informațiile actualizate reprezintă un element important de analiză aprofundată, atât a noilor evoluții ale fenomenului traficului de persoane, ce se conturează în momentul de față, cât și un instrument eficient care să fie utilizat în activitatea de asistență consulară.

În activitatea consulară, s-a constatat că majoritatea cetățenilor români care solicită sprijinul oficiilor consulare și misiunilor diplomatice ale României nu doresc să declare că sunt victime ale traficului de persoane, de cele mai multe ori de teama unor eventuale repercusiuni asupra propriei persoane sau a familiei. Totodată, personalul consular nu poate constrânge respectiva persoană să declare acest lucru. Aceste reticențe pot determina o sub-raportare a cazurilor de cetățeni români victime ale traficului de persoane.

Sunt în curs de colectare datele privind situația victimelor traficului de persoane de la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României, în vederea centralizării și întocmirii statisticilor pentru perioada 2013-2014. MAE va pune la dispoziția Grupului pentru combaterea traficului de persoane din cadrul Parlamentului României situația statistică pentru perioada de referință, de îndată ce procesul de colectare și integrare a datelor va fi finalizat.

b) MAE participă periodic la reuniunile Grupului interministerial de lucru, alături de instituțiile interne implicate în elaborarea planurilor naționale de acțiune etapizate, în aplicarea strategiilor naționale, precum și în îndeplinirea obiectivelor prevăzute în aceste documente.

Grupul interministerial de lucru (GIL) pentru coordonarea și evaluarea activității de prevenire și combatere a traficului de persoane a fost înființat prin Regulamentul de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, anexat HG nr. 299/2003 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane²⁵.

GIL este alcătuit din reprezentanți ai Ministerului Administrației și Internelor, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Public, Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Ministerului Sănătății, Ministerului Culturii și Patrimoniului Național și ai Autorității Naționale pentru Protecția Familiei și Drepturilor Copilului. GIL se întrunește ori de câte ori este nevoie, în vederea elaborării politicilor publice în domeniul prevenirii și combaterii traficului de persoane, precum și al asistenței acordate victimelor.

La lucrările GIL participă și experți ai altor autorități sau instituții publice decât cele menționate, precum și reprezentanți ai asociațiilor și fundațiilor care desfășoară activități în domeniul prevenirii traficului de persoane și al asistenței și consilierii victimelor.

Coordonatorul GIL este directorul general al Direcției de Combatere a Criminalității Organizate, unitate specializată din structura Inspectoratului General al Poliției Române.

c) Pentru fiecare caz în parte, unde este implicat un cetățean român, victimă a traficului de persoane, misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale României păstrează un contact permanent cu autoritățile locale de resort, cu organizații neguvernamentale locale ce au ca obiect de activitate sprijinirea victimelor traficului de persoane.

Totodată, personalul diplomatic din cadrul reprezentanțelor care sunt desemnați a gestiona problematica traficului de persoane participă, alături de reprezentanți ai instituțiilor românești de resort, la grupuri de lucru sau seminarii organizate în plan local de autoritățile statului de reședință. Potrivit strategiei naționale, Ministerul Justiției elaborează mandatele și orice alte documente necesare conținând poziția României referitoare la negocierea instrumentelor

²⁵ M.Of. nr. 206/31 martie 2003.

europene în domeniul traficului de ființe umane sau a altor probleme conexe (de exemplu, protecția victimelor) pentru reuniunile grupurilor de lucru ale UE la nivel de experți.

d) MAE, prin misiunile diplomatice sau oficiile consulare, identifică, la cerere sau la sesizarea autorităților locale, cetățenii români, potențiale victime ale traficului de persoane.

e) În calitate de partener, MAE abordează, în mod periodic, în cadrul întâlnirilor bilaterale sau multilaterale problematica traficului de persoane, inclusiv proceduri de lucru, *know-how* și bune practici în domeniu.

f) În planul cooperării interinstituționale, MAE menține o strânsă colaborare, la nivelul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare, cu atașatii de interne, acolo unde aceștia sunt prezenți, devenind tot mai necesară implicarea directă a atașatilor de interne, în procesul de prevenire și combatere a traficului de persoane, în special în zonele în care se regăsesc comunități importante de cetățeni români.

Ministerul Afacerilor Externe, prin Centrul Național de Vize, misiunile diplomatice și oficiile consulare, are acces la Sistemul informatic național de semnalări, operațional la nivelul Ministerului Afacerilor Interne și, implicit, la Sistemul informatic Schengen.

iii) Campanii de informare

MAE organizează sau se implică, în calitate de partener, în *campanii de informare în materia traficului de persoane*.

În 2011, a fost lansat „Ghidul de informare privind traficul de persoane”, material disponibil atât pe pagina de internet a Ministerului Afacerilor Externe²⁶, cât și pe paginile individuale de internet ale misiunilor diplomatice și oficiilor consulare.

MAE a organizat, în limita bugetului alocat, campanii de informare în rândul comunităților românești din statele de reședință. În cadrul campaniilor de informare, prin rețeaua externă (misiuni diplomatice și oficii consulare), MAE pune la dispoziția cetățenilor români informații utile privind centrele de cazare și asistență din statele de reședință, precum și datele de contact ale organizațiilor internaționale sau neguvernamentale locale, în scopul cazării temporare și a sprijinirii financiare a victimelor traficului de persoane.

În cadrul procesului de dinamizare a activităților de prevenire și a participării societății civile la derularea acestora, se înscrie și realizarea de campanii de prevenire adresate grupurilor de risc identificate, dezvoltate în colaborare cu ANITP.

Astfel, în cursul anului 2013, Ministerul Afacerilor Externe, prin Departamentul consular, a încheiat cu ANITP un protocol de colaborare pentru realizarea unei campanii de informare pentru cetățenii care doresc să muncească în străinătate, prin intermediul căreia să poată fi prezentate informații minime pe care cetățenii români trebuie să le cunoască înainte de a se deplasa într-un stat membru al UE sau într-o țară terță pentru încheierea unui contract de muncă.

În cadrul acestui demers au fost realizate următoarele materiale de promovare:

- spot de prezentare menit să atragă atenția cetățenilor români asupra fenomenului traficului de persoane, în general, și a tendinței de exploatare a victimelor traficului de persoane, îndeosebi prin muncă forțată;

- film de scurt metraj – expunerea unui caz real;

- pliant „Sfaturi utile pentru cetățeanul român care dorește să lucreze în străinătate”;

- „Ghidul cetățeanului român care dorește să lucreze în străinătate”.

Materialele au fost postate pe pagina de internet a MAE și au fost promovate într-o amplă campanie de informare în principalele centre universitare din țară (de exemplu, Universitatea din București – Facultatea de Drept, Universitatea Politehnică – Facultatea de Energetică, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, Universitatea „Nicolae Titulescu”, Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”), precum și în licee/școli de arte și meserii. De asemenea, au fost reluate cu ocazia altor mediatizări ale activității Ministerului Afacerilor Externe sau inter-relaționări cu reprezentanți mass-media.

²⁶ La adresa: http://www.mae.ro/sites/default/files/file/userfiles/file/pdf/servicii-consulare/2011.08_ghid_trafic_pers.pdf.

În decursul anului 2014, ANITP, în parteneriat cu Asociația Ecumenică a Bisericilor din România AIDRom și Asociația Caritas București, a lansat campania regională „Caut loc de muncă ... via INTERNET” destinată prevenirii exploatării persoanelor prin muncă forțată. Campania al cărei mesaj a fost: „Un click în lumea virtuală te poate transforma într-o victimă a traficului de persoane în lumea reală. Selectează și decide informat!”, a urmărit reducerea incidenței numărului de victime ale traficului de persoane racolate prin intermediul internetului, venind în întâmpinarea nevoii de informare asupra pericolelor exploatării prin muncă forțată.

Astfel, pentru a veni în completarea demersului inițiat de către Departamentul consular, de a realiza o campanie de informare publică pe această problemă, reprezentanții ANITP au propus implicarea MAE în continuarea campaniei menționate, care presupune creșterea nivelului de conștientizare în țările de destinație (Germania, Finlanda, Spania și Grecia). Atribuțiile MAE în acest proiect comun s-au limitat la diseminarea materialelor informative create în cadrul campaniei, prin intermediul misiunilor diplomatice și oficiile consulare acreditate în țările prezentate anterior și găzduirea unei conferințe pe această tematică la sediul MAE.

În cadrul cooperării interinstituționale, MAE acordă sprijin ANITP, care, potrivit atribuțiilor, este autoritatea competentă pentru elaborarea răspunsurilor la chestionarele, precum și la rapoartele de țară în domeniul traficului de persoane (de exemplu, raportul anual al Departamentului de Stat al SUA privind situația traficului de persoane). Acest sprijin constă, pe de o parte, în furnizarea, la solicitarea ANITP, de informații relevante pentru redactarea materialelor și, pe de altă parte, în transmiterea, prin canale diplomatice, a respectivelor documente către autoritățile sau organizațiile internaționale.

iv) Asistența consulară pentru cetățenii români, victime ale traficului de persoane

Ministerul Afacerilor Externe acordă *asistență consulară cetățenilor români, potențiale victime ale traficului de persoane*, ce se adresează misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale României.

Cu privire la drepturile și procedurile de repatriere a cetățenilor români victime ale traficului de persoane, MAE transmite misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale României instrucțiuni precise privind atribuțiile și competențele în materie, inclusiv procedura acordării de asistență consulară cetățenilor români aflați în astfel de situații deosebite.

Procedura este actualizată în permanență, în funcție de necesitățile, solicitările, provocările și dinamica activității consulare, fiecare caz fiind tratat cu maximă celeritate și atenție.

Asistența consulară acordată cetățenilor români, posibile victime ale traficului, se reflectă în special în: cazare, hrană, asigurarea transportului către România, emiterea de documente în vederea repatrierii către România (inclusiv în regim de gratuitate în cazurile speciale, atunci când persoanele nu dispun de resurse financiare), colaborarea în plan local cu diverse agenții de transport în vederea asigurării călătoriei către țara de origine, punerea la dispoziție a unor informații utile privind centrele de cazare și asistență de pe plan local, precum și colaborarea cu diverse organizații neguvernamentale locale în scopul cazării temporare și a sprijinirii financiare a victimelor traficului de persoane etc.

Cadrul general de reglementare a repatrierii victimelor traficului de persoane îl constituie Regulamentul de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 299/2003²⁷ (Capitolul III – Metodologia de repatriere a cetățenilor români victime ale traficului de persoane).

În conformitate cu dispozițiile art. 43 din acest Regulament, misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României în străinătate colaborează cu autoritățile locale din statul de reședință pentru asigurarea cazării și întreținerii victimelor traficului de persoane, până la repatrierea acestora, precum și a biletului de transport, iar în situația în care în statul de reședință nu este posibilă cazarea gratuită a persoanelor prevăzute la alin. (1), părinții sau rudele apropiate ale acestora vor fi anunțate să transmită la misiunea diplomatică, respectiv la oficiul consular, sau

²⁷ M.Of. nr. 206/31 martie 2003.

să depună la casieria Ministerului Afacerilor Externe contravaloarea costului cazării, biletului de transport și întreținerii până la data repatrierii.

Art. 43 alin. (3) din Regulament prevede că, „dacă persoana care urmează să fie repatriată în baza prezentei metodologii sau familia acesteia nu dispune de mijloacele necesare achitării contravalorii cazării, întreținerii și biletului de transport, suma respectivă va fi transferată în contul Ministerului Afacerilor Externe de consiliul local din localitatea de domiciliu a acesteia“. În continuare, art. 43 alin. (4) stabilește că misiunea diplomatică/oficiul consular va achita costurile aferente repatrierii și întreținerii minimale zilnice a persoanei în cauză, după efectuarea transferului din țară al sumelor aferente, pe baza instrucțiunilor primite din centrala MAE.

În consecință, instituția responsabilă de suportarea cheltuielilor de repatriere, în cazul în care persoana repatriată și familia sa nu dispun de mijloacele financiare necesare și nici pe plan local, în cadrul cooperării cu autoritățile străine competente, nu se identifică o soluție în acest sens, este consiliul local din localitatea de domiciliu din țară a persoanei respective, MAE revenindu-i doar rolul de a intermedia transmiterea sumelor respective în străinătate, către misiunea diplomatică / oficiul consular român care gestionează situațiile în cauză.

În practică, procedura reglementată de Hotărârea Guvernului nr. 299/2003 nu a funcționat în toate cazurile, existând situații în care consiliile locale au anunțat că nu dispun de fondurile necesare. În aceste condiții, având în vedere imperativul soluționării operative a procedurilor de repatriere a victimelor traficului de persoane, MAE a intervenit prin utilizarea fondurilor din taxele de urgență sau a apelat la sprijinul Organizației Internaționale pentru Migrație, care derulează diverse programe ce prevăd inclusiv sprijinul financiar pentru operațiuni de repatriere în astfel de cazuri.

În conformitate cu art. 15 alin. 1) lit. a) din Legea nr. 198/2008 privind serviciile consulare pentru care se percep taxe și nivelul taxelor consulare la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României în străinătate²⁸, cu modificările și completările ulterioare²⁹, Ministerul Afacerilor Externe poate utiliza taxele de urgență aferente serviciilor consulare prestate pentru „plata cheltuielilor de transport al cetățenilor români aflați în situații deosebite și fără resurse financiare și al copiilor fără tutelă, inclusiv plata pentru cheltuielile de transport, cazare și diurnă pentru persoanele însoțitoare, în cazul în care se impune repatrierea asistată“, categorii la care pot fi încadrați și cetățenii români victime ale traficului de persoane.

Fondul taxelor de urgență nu este, însă, unul fix, nivelul său depinzând de încasările rezultate din taxele aferente serviciilor consulare prestate. Pe de altă parte, în bugetul anual al Ministerului Afacerilor Externe mai este prevăzut un fond special pentru gestionarea situațiilor de criză consulară de natură a afecta viața și integritatea fizică a unui număr semnificativ de cetățeni români aflați pe teritoriul unui alt stat.

v) Pregătirea în domeniul traficului de persoane a personalului consular

Având în vedere atribuțiile prevăzute prin legislația în materie, importanța acordată de MAE traficului de persoane, dar și evoluția fenomenului cu implicații pentru țara noastră, MAE a întreprins *măsuri pe linia pregătirii personalului consular în domeniul traficului de persoane*.

Astfel, Departamentul consular, prin intermediul Centrului de instruire pentru personalul consular, a avut în vedere includerea, în cadrul programelor de pregătire, a unor elemente specifice tematicii traficului de persoane, pregătirea continuă fiind destinată atât personalului cu atribuții consulare ce își desfășoară activitatea în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare, cât și celui din centrala MAE.

²⁸ M.Of. nr. 728/28 octombrie 2008.

²⁹ OG nr. 3/2009 privind unele măsuri fiscale în domeniul taxelor consulare (M.Of. nr. 60/2009), Legea nr. 78/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 198/2008 privind serviciile consulare pentru care se percep taxe și nivelul taxelor consulare la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României în străinătate (M.Of. nr. 307/2010); OUG nr. 64/2014 pentru modificarea Legii nr. 198/2008 privind serviciile consulare pentru care se percep taxe și nivelul taxelor consulare la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României în străinătate (M.Of. nr. 742/2014).

Tematica fenomenului traficului de persoane din cadrul programei de curs este dezvoltată în strânsă colaborare cu ANITP, fiind susținută chiar de experți din cadrul acesteia, la invitația MAE.

Programele derulate de Centrul de instruire pentru personalul consular sunt dedicate exclusiv activității consulare și includ teme de importanță și utilitate pentru personalul care desfășoară atribuții consulare la misiunile din exterior, în mod deosebit segmente principale aferente activității de consul/funcționar consular, dar și alte subiecte incidente asupra activității desfășurate la misiunile diplomatice și oficiile consulare.

vi) Modificări ale cadrului legislativ incidente Ministerului Afacerilor Externe

În ceea ce privește *cadrul legislativ*, ANITP este instituția națională abilitată să formuleze propuneri pentru modificare și completarea legislației în domeniul traficului de persoane, iar MAE acordă sprijin acestor inițiative, în limita competențelor legale.

Modificări ale cadrului legislativ cu referire la atribuțiile Ministerului Afacerilor Externe:

1. Amendarea, în 2014, a Legii nr. 198/2008 privind serviciile consulare pentru care se percep taxe și nivelul taxelor consulare la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României în străinătate. Astfel, art. 8 alin. (2) lit. b)-d) a fost modificat și completat în sensul eliberării în regim de gratuitate, prin efectul legii, a titlurilor de călătorie pentru minorii în vârstă de până la 6 ani, a documentelor de identitate și de călătorie pentru minorii neînsoțiți sau supuși unor măsuri de protecție în statul acreditat și a titlurilor de călătorie pentru cetățenii români victime ale traficului de persoane și pentru cei evacuați din regiunile afectate de conflicte armate, atentate teroriste, dezastre naturale și alte situații de criză.

2. Modificarea, în 2014, a Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, prin introducerea alin. (4)² la art. 17¹, care prevede posibilitatea ca, în situații temeinic justificate, pentru minorii aflați în străinătate sub o formă de protecție specială dispusă de autoritățile locale competente și care nu dețin documente de identitate sau de călătorie valabile, misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României să elibereze, cu titlu gratuit, pașapoarte simple temporare, la solicitarea autorităților străine competente, în scopul reglementării situației juridice a minorilor în statul de reședință, dacă nu este posibilă repatrierea acestora.

3. Avizarea favorabilă a proiectului de modificare a Legii nr. 119/1996 privind actele de stare civilă, modificare ce are în vedere ca, în situații temeinic justificate, pentru minorii aflați în străinătate sub o formă de protecție specială dispusă de autoritățile locale competente, misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României să poată înscrie, cu titlu gratuit, certificatele de stare civilă străine ale acestor copii în registrele de stare civilă române, la solicitarea autorităților străine competente sau, după caz, a autorităților române cu atribuții în materie de protecție a copiilor, în scopul reglementării situației juridice a minorilor.

VI. INIȚIATIVE ALE COMISIEI EUROPENE, EXAMINATE DE CAMERA DEPUTAȚILOR ÎN CURSUL ANULUI 2014, CU INCIDENȚĂ ÎN DOMENIUL TRAFICULUI DE PERSOANE

VI.1. Aspecte preliminare

Această parte a Raportului expune contribuții ale Camerei Deputaților, exprimate în cursul anului 2014 în cadrul dialogului politic cu Comisia Europeană, pe teme legate de domeniul combaterii traficului de persoane.

În același timp, în conformitate cu Legea nr. 373/2013, privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în afacerile europene și cu Hotărârea Camerei Deputaților nr. 11/2011 privind procedura de lucru și mecanismul decizional pentru exercitarea controlului parlamentar asupra proiectelor de acte legislative ale Uniunii Europene, în temeiul Tratatului de la Lisabona privind rolul parlamentelor naționale, opiniile comisiilor de specialitate și opinia finală (integratoare) a Comisiei pentru afaceri europene, cu privire la propunerile Uniunii Europene examinate în fond se supun dezbaterii în plenul Camerei Deputaților, care adoptă opinia printr-o Hotărâre.

Hotărârea se publică în Monitorul Oficial, precum și în format electronic pe pagina Camerei Deputaților, pe pagina platformei IPEX a parlamentelor naționale din statele membre ale Uniunii Europene și pe pagina Comisiei Europene³⁰, astfel încât forma integrală poate fi accesată cu ușurință. Acest proces de examinare a inclus următoarele:

VI.2. Hotărârea Camerei Deputaților nr. 36/9.09.2014

Comisia pentru afaceri europene a examinat Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European, privind politica Uniunii Europene în materie de returnare, COM(2014)199. Astfel, Camera Deputaților:

„Consideră că este necesară o abordare vizionară la nivelul Uniunii, care să permită crearea de politici eficiente și unui cadru instituțional adecvat, pentru gestiunea corectă a situațiilor complexe legate deopotrivă de organizarea migrației legale și de combaterea migrației ilegale;

Susține inițiativa Comisiei privind îmbunătățirea cooperării cu țările din afara Uniunii Europene, inclusiv prin introducerea unor stimulente, întrucât aceasta reprezintă un element esențial pentru creșterea eficacității procedurilor de returnare; *atrage însă atenția* că principiul „mai mult pentru mai mult”, precum și principiul condiționării cooperării cu state terțe de existența unui standard acceptabil al drepturilor omului, deși oportune, ar putea bloca sau diminua gradul de realizare a acestui obiectiv;

Dintre cele cinci domenii principale de acțiune identificate de Comisie pentru evoluțiile viitoare, *apreciază* că, din punct de vedere al impactului pe termen scurt, îmbunătățirea cooperării operaționale între statele membre în materie de returnare prin promovarea plecării voluntare și consolidarea rolului FRONTEX în materie de returnare;

Salută preocupările Comisiei privind viitorul Fond pentru azil migrație și integrare care se va axa pe măsurile de încurajare a plecării voluntare, asigurându-se, în același timp, faptul ca stimulentele pentru plecarea voluntară să nu aibă efectul nedorit de a atrage imigranți;

Consideră că informarea permanentă a populației din state sau zone cu potențial migrator, față de riscurile directe la care se supun migranții ilegali, la riscurile asimilate statutului de migrant ilegal (trafic de persoane, diverse forme de exploatare, luarea în custodie publică, politicile de returnare), precum și cu privire la măsurile restrictive ce ar putea fi aplicate străinilor cu ședere ilegală pe teritoriul statelor membre ar contribui la reducerea migrației ilegale;

³⁰ http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/relations/reactions.

Apreciază succesele realizate deja pentru clarificarea și promovarea unui recurs unitar la criteriile pentru cele mai dificile situații, respectiv returnarea forțată sau luarea în custodie publică, precum și implicarea Consiliului Europei în codificarea unui set de norme detaliate în materie de luare în custodie publică a imigranților pe baza standardelor internaționale și regionale în vigoare;

Observă că documentul examinat nu operează cu o diferențiere explicită între imigranții ilegali care nu se fac vinovați de contravenții/infracțiuni și care cooperează cu autoritățile și cei care dimpotrivă încalcă legislația statului gazdă, refuză se coopereze cu autoritățile și abuzează de permisivitatea specifică democrațiilor consolidate; *subliniază* că exact aceștia din urmă provoacă resentimente cetățenilor și comunităților din statele gazdă, generând un curent de respingere neselectivă a imigranților și a Uniunii în ansamblul ei, pentru că pare incapabilă să gestioneze problema; *propune* ca, în temeiul principiului „mai mult pentru mai mult”, imigranții ilegali care provoacă aceste reacții să fie excluși de la formele de asistență, altele decât cele stabilite pe criterii umanitare, iar în contra-pondere, imigranții ilegali care se conformează normelor statului gazdă, să beneficieze de asistență suplimentară, care ar putea include chiar și de ajutorul autorităților pentru a li se acorda drept de ședere;

Consideră că una dintre soluțiile pentru a contracara tendința antiimigraționistă confirmată de votul masiv acordat de cetățenii europeni unor partide extremiste antieuropene, care au promis măsuri împotriva imigrației, este ca forțele democratice din Uniune să demonstreze că se pot aplica legile și se pot descuraja abuzurile, fără a se diminua standardele în materie de drepturi ale omului, inclusiv cele de factură umanitară;

Atrage atenția că dintre criteriile utilizate frecvent pentru a evalua riscul de sustragere, utilizarea de documente false sau distrugerea documentelor, reprezintă fals în declarații în orice sistem penal și, la fel ca și trecerea ilegală a frontierei, sunt contravenții sau infracțiuni care sunt supuse unor regimuri sancționatorii în orice stat de drept; *amintește* că statul de drept nu poate fi astfel definit, decât dacă aplică legile și sancțiunile pentru încălcarea legilor, în mod nediscriminatoriu; așadar, o discriminare pozitivă a imigranților ilegali nu poate avea loc în sfera judiciară, ci doar în cea socială, pe criterii umanitare.”

VI.3. Hotărârea Camerei Deputaților nr. 38/9.09.2014

Comisia pentru afaceri europene a examinat Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European, cu privire la orientările pentru punerea în aplicare a Directivei 2003/86/CE privind dreptul la reîntregirea familiei – COM(2014)210. Camera Deputaților:

„*Semnalează* că dreptul la viața familială și privată sunt drepturi fundamentale, iar materializarea acestui drept pe deplin, ar trebui să permită susținătorilor reîntregirii în sensul directivei să aibă dreptul să inițieze procedurile de reunificare familială din momentul obținerii permisului de ședere, fără a mai fi necesară perioada minimă de ședere.

Subliniază că reîntregirea familiei ar trebui extinsă pentru a cuprinde categorii mai diverse, în special copiii care au împlinit 18 ani sau frații/surorile, luând-se în considerare factorii de risc din țara de origine și factorii culturali. De asemenea, ar trebui extinse termenele-limită pentru depunerea solicitării pentru reîntregirea familiei, astfel încât să permită posibililor susținători contactarea membrilor familiei, pregătirea documentației complete pentru procesul de reîntregire a familiei, precum și alte probleme care țin de situația acestora.”

VI.4. Hotărârea Camerei Deputaților nr. 39/9.09.2014

Comisia pentru afaceri europene a examinat Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Raport

privind punerea în aplicare a cadrului UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor – COM(2014)209. Camera Deputaților:

„*Precizează* că, în România, ca și în alte state membre, s-au făcut eforturi considerabile pentru integrarea romilor sedentari, însă, doar strategiile naționale nu sunt suficiente pentru rezolvarea cu succes a problemelor acestora, mai ales a romilor nomazi.

Recomandă Comisiei Europene, ținând cont de problematica și cerințele prezentate mai sus, introducerea pe agenda de lucru a unei dezbateri privind realizarea unei strategii inovatoare axată pe recunoașterea etniei rome ca etnie europeană, în scopul promovării unui set de principii care să stea la baza elaborării unui proiect unic european dedicat acestei minorități și nu doar un cadru pentru strategiile naționale de integrare a romilor cum există în prezent.”

VI.5. Hotărârea Camerei Deputaților nr. 50/30.09.2014

Comisia pentru afaceri europene a examinat propunerea de Decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind instituirea unei platforme europene pentru intensificarea cooperării în materie de prevenire și descurajare a muncii nedeclarate – COM(2014)221. Camera Deputaților:

„*Propune*, ținând cont că ne aflăm în fața unei inițiative noi, cu durată nelimitată și aflată în gestionarea directă a Comisiei, ca pentru îmbunătățirea cooperării la nivel european între organismele competente, cum ar fi inspectoratele de muncă, autoritățile în materie de securitate socială, autoritățile fiscale și alte autorități din domeniu, cu scopul de a preveni și a descuraja în mod eficient munca nedeclarată, să se formeze în cadrul unei abordări cuprinzătoare – *strict pentru deservirea platformei* – un număr de specialiști, reprezentanți ai organismelor competente din fiecare stat membru, care să poată, prin folosirea unui limbaj tehnic comun, comunica și interveni susținut, chiar și de la nivelul punctului de contact, în diminuarea sau stoparea pe cât posibil a muncii nedeclarate.

Astfel, acțiunea UE ar duce la formarea unei echipe unionale specializate, înlocuind metoda folosirii delegaților, care pot fi mereu alții, sprijinind implicit eforturile statelor membre pentru intensificarea cooperării la nivel european în materie de descurajare și prevenire a muncii nedeclarate, făcând-o mai eficientă și mai eficace realizându-se astfel valoare adăugată acțiunilor statelor membre.”

VI.6. Hotărârea Camerei Deputaților nr. 51/30.09.2014

Comisia pentru afaceri europene a examinat Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Agenda UE în domeniul justiției pentru 2020 – Consolidarea încrederii, a mobilității și a creșterii în cadrul Uniunii, COM(2014)144, și Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O Europă deschisă și sigură: transformarea obiectivelor în realitate, COM (2014) 154. Camera Deputaților:

„*Subliniază* că traficul de persoane nu poate fi tolerat de UE și *regretă* faptul că numărul victimelor traficului din și înspre UE este în creștere, în pofida intrării în vigoare, în decembrie 2011, a Directivei UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane; *încurajează* perfecționarea în continuare a cadrului asistenței victimelor, prin măsuri care să includă elaborarea unor sisteme de compensare, întoarcerea în siguranță, ajutoare pentru reintegrarea în țara gazdă în cazul întoarcerii voluntare, asistență și ajutor pe perioada șederii pe teritoriul UE și cooperarea cu autoritățile din țările de origine în scopul protecției familiilor victimelor și nu în ultimul rând, precizarea definiției victimei.”